

Forgalomkorlátozás a marosvásárhelyi Maros-hídon

Közlekedés két sávon

Fotó: Nagy Tibor

Az eddigi négy sáv helyett csak kettő lehet közlekedni szerda reggeltől a marosvásárhelyi nagy Maros-hídon, ugyanis elkezdték a megrongálódott híd felszíni részének a korszerűsítését. A forgalomkorlátozás előreláthatólag szeptember elejéig tart.

Menyhárt Borbála

A munkálatok miatt szerda reggel a Maros-hídon lezárták az egyik sávot, az Egyesülés lakónegyed felől a főtér felé tartó jobb oldalt, így a gépkocsiközlekedés két sávra korlátozódott. A forgalom a munkálatok által nem érintett részen, menetirányonként egy-egy sávon zajlik, ahová jelzőtáblákat helyeztek ki, a helyi rendőrség és a marosvásárhelyi rendőrség egységei pedig a helyszínen irányítják a gépkocsiforgal-

mat – derül ki a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal sajtóirodájának a közleményéből. Arra kéri a 3,5 tonnánál súlyosabb járművek vezetőit, hogy a munkálatok ideje alatt válasszanak kerülő útvonalakat, megkönnyítve ezáltal a személygépkocsik, illetve a tömegközlekedési járművek áthaladását a Maros-hídon és annak környékén. Az útépítés idejére a híd aljában, (Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDŐBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Felújítás alatt a mikházi Csúrszínház

Szerencsére a nyáradremetei tanács megjavítja az épületet, már felszedték a régi faanyagot, az előbb érkezett meg egy teherautó, hozzák az anyagokat, a kavicsot már letették, szét-szórták, és a jövő héten teszik rá a betont is.

4.

Bernád Ilona előadása Marosvásárhelyen

Előadásában először is azt hangsúlyozta, hogy a régi asszonyok, bábák nem félték a szüléstől, természetesnek, az élet velejárójának tartották, ezért tudtak a gyermekek legtöbbször természetesen megszületni.

5.

Ember és állat harmóniája

Ha egy kutya nem szívesen mozog, a mozgáscsökkenés nem biztos, hogy a korral együtt járó jel, mivel ízületi vagy szívprobléma is állhat a háttérben, az pedig gyógyszerekkel jól karbantartható.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Aktuális

Működésből elégtelen

Antalfi Imola

A házi orvosok országos szövetségétől elégtelent kapott az egészségügy egységes informatikai rendszere, a SIUI. A házi orvosok azt állítják, hogy egyre nehezebben tesznek eleget orvosi kötelességüknek, hiszen naponta szembesülnek azzal, hogy nem működik az informatikai rendszer, amely az egészségügyi szolgáltatók, az egészségbiztosító és a beteg közötti kapcsolatot kellene biztosítani. A házi orvosok figyelmeztetnek: a teljes összeomlás szélén áll a SIUI, aminek beláthatatlan következményei lennének.

Pedig nem kevés pénzbe került a többpilléres informatikai rendszer kiépítése 2012-ben: a szerződő fél, a HP Romania (alvállalkozásban a Siveco Romania) vállalta a gyakorlatba ültetést. Az egészségügyi kártyás rendszer bevezetésére mintegy 90, az elektronikus receptekére közel 37, a számítógépes program karbantartási szolgáltatásaira pedig közel 8 millió lejt költött az állam. A SIUI azonban első pillanattól kezdve akadozott, elsősorban hétfőnként, illetve ünnepek után, az orvosok, patikusok, betegek nagy bosszúságára. Mindeddig senkit nem vontak felelősségre (bár korrupciós gyanúba az országos pénztár három volt elnöke is belekeveredett az informatikai rendszer gyakorlatba ültetése kapcsán), és senki nem tette úgy pontra a számítógépes rendszert, hogy az folyamatosan, problémamentesen működjön. Erre majd valószínűleg újabb közpénzt „nyomnak ki” valamelyik informatikai cégnek.

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

JÚNIUS

13., csütörtök

A Nap kel
5 óra 28 perckor,
lenyugszik
21 óra 15 perckor.
Az év 164. napja,
hátravan 201 nap.

Istenéltessel

Ma ANTAL és ANETT, holnap VAZUL és HERTA napja.
VAZUL: a régi magyar Wazul alakjának téves olvasatából származik.
HERTA: németből átvett, a germán Nerthus termékenységitennő nevének félreolvasása révén keletkezett.

Folyósítják a támogatást az üvegházi és fóliasátras paradicsomot termeszteknek

Június elsejétől folyamatosan utalják át a pénzt azoknak a gazdáknak, akik támogatást kértek az üvegházi és fóliasátras paradicsomtermesztést ösztönző országos programban. A felvállalt mennyiséget június 15-ig kell értékesíteni.

Június 5-ig összesen 214 farmernek folyósították a pénztámogatást, akik összesen mintegy 3 millió lejt kaptak, további 1757 dosszié feldolgozás alatt áll, ami azt jelenti, hogy a mezőgazdasági igazgatóságok munkatársai ellenőrzik, hogy a pályázók megfelelnek-e a kiírt feltételeknek: rendelkezzenek termelői engedéllyel, legkevesebb 1000 négyzetméteres fóliasátras és/vagy üvegházi felülettel, négyzetméterenként 2 kg paradicsomot termesszenek és értékesítsenek igazoltan 2000 kg-ot. A termeszteknek legkésőbb június 15-ig kell értékesíteniük a termést, ezt követően minél előbb eljuttatniuk az igazolást a megyei mezőgazdasági igazgatóságokhoz arról, hogy eladták a paradicsommennyiséget. A három éve működő program célja növelni a belpiaci paradicsomellátást, különösen a május – december közötti időszakban. A gazdák, ameny-

Fotó: Vajda György

nyben teljesítik a feltételeket, évente egyszer 3000 euró támogatást kaphatnak a szaktárcán keresztül az állami költségvetésből.

Ioan Rus, a Maros megyei mezőgazdasági igazgatóság vezetője elmondta, megyénkben összesen 95 gazda kért támogatást. Az első szakaszban 51-en iratkoztak fel. Az előző évek tapasztalata szerint közülük mint-

egy 30-nak sikerül értékesítenie a megfelelő mennyiséget, a többieknek november elsejéig kell eladniuk a 2000 kg paradicsomot. Amennyiben a határidőt követően minél előbb eljut az értékesítési bizonylat az igazgatóságokhoz, a szakemberek továbbítják a dokumentációt a minisztériumba, és a gazdák idejében megkapják a támogatást. (vajda)

IDŐJÁRÁS

Változékony idő

Hőmérséklet:
max. 30°C
min. 16°C

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2019. június 12.

1 EUR	4,7229
1 USD	4,1696
100 HUF	1,4682
1 g ARANY	179,2853

Megyei hírek

Forgalomkorlátozás a rali idején

Június 14-15-én tartják meg a megyeközpontban a Marosvásárhelyi Super Rally autóversenyt. Ez idő alatt a gépkocsi- és gyalogosforgalomban korlátozások lesznek, pénteken, június 14-én 19 órától szombaton 22 óráig tilos lesz a parkolás a versenypályán: Győzelem tér – Rózsák tere – Bolyai utca – Sáros utca – Petőfi tér – Rózsák tere – Győzelem tér. A szóban forgó utcákban szombaton 8.30-tól 19.30-ig a gyalogosoknak is tilos lesz közlekedni.

Kányádi Sándor-émlékelőadás

Valaki jár a fák hegyén... címmel Kányádi Sándor szellemiségét idéző előadást mutat be a Maros Művészegyüttes. Az előadás felidézze verseit és elvülhetetlen gondolatvilágát, megjeleníti a szülőföldjét. A „vidékeket”, ahol különleges eseményekkel teli életét élte, táncok jelenítik meg. Zene: ifj. Csoóri Sándor, rendező-koreográfus Juhász Zsolt, a koreográfus munkatársa Ágfalvi György, forgatókönyv, szerkesztés: Novák Ferenc-Tata. Jegyek elővételben a Maros Művészegyüttes jegyirodájában 13-14 és 17-18 óra között vásárolhatók, jegyfoglalás a 0746-540-292-es telefonszámon. A bemutató június 20-án, csütörtökön 19 órától lesz a művészegyüttes kövesdombi előadóterében.

Levendulafesztivál Nagykendén

Másodszor tartanak levendulafesztivált június 15-16-án Nagykendén, a helyi Lavenderland tanyán. Lesz szedd magad akció, a gyerekeket játszósarokkal, vetítésekkel várják a szervezők, a Székelyföldi legendárium mesefilmjeit tekinthetik meg. A felnőttek megismerkedhetnek a kendi kukoricaháncs-fonás, szatyorkészítés fortélyáival. Szombaton 16 órától fellép a marosvásárhelyi Póra Zoli és a Stone Hill együttes, saját szerzeményeket és ismertebb gyermekdal-feldolgozásokat játszanak. Este 8 órától pedig a kézdívásárhelyi Ego Sum zenekar szórakoztatja a résztvevőket. Vasárnap vetítéssel és kézműves-foglalkozással folytatódik a program, 15 órától pedig a marosvásárhelyi Bob Folk együttes lép fel. A rendezvény idején a helyszínen levő büfék kürtöskaláccsal, lángossal, különböző süttekkel és gulyással várják a fesztiválozókat, az ingyencék örömeire kapható lesz sóváradi házi fagyalt és levendulás sajtorta is.

17. pókai falunap

A hagyományokhoz híven idén is megtartják a pókai falutalálkozót. Június 16-án a reggeli órákban a nagysármási rezesbanda hívogatja az ünnepségre a falubelieket, 11 órától Ötvös József, a falu szülőtte tart ünnepi istentiszteletet. A falu parkjában felállított színpadon 14 órakor kezdődik a műsor, fellépnek a környékbéli (maroszentgyörgyi, marossárpataki, vajdaszentiványi, mezőmajosi) hagyományörző magyar és román tánccsoportok, valamint a maroszentgyörgyi citeraegyüttes. Sárkány Emőke népdalokkal és szavalatokkal szórakoztatja a résztvevőket. A jó hangulathoz Ördög Miklós Levente és Szabadi Nóra színművészek, valamint Kristóf Katalin és Milán is hozzájárulnak. A rendezvényt buli és tábortűz zárja.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Épül az óvoda-iskola Ákosfalván

Régi vágyuk az ákosfalviaknak, hogy modern körülmények között tanuljanak a legkisebb gyerekek is, de egy napközi létesítését is létfonosságnak látták, ezért néhány éve megtervezték a napközis óvoda és elemi

iskola közös épületét. A munkálatokat a tavaly év végén kezdték el, jó ütemben haladnak vele, jövő év május 20-ig kell befejezni – tudtuk meg **Osváth Csaba** polgármestertől.

Az országos helyi fejlesztési prog-

ram második szakaszán a község 3.040.388 lejes támogatást kapott a kormánytól a beruházásra. Egy kétszintes épületet húznak fel nyolc tanteremmel, egy többfunkciós helyiséggel, konyharésszel, ebédlővel, mosdókkal és egyéb helyiségekkel.

A nagyon várt építkezés a sportterem melletti területen folyik, így a kisiskolásokat és óvodásokat végre csendes, biztonságos helyre tudják majd költöztetni, ahol parkolóhelyek és játszótér is van, és nem kell többé a közúti forgalom miatt zajos, szennyezett és veszélyes helyen tanulniuk. A kisiskolásokat már tavaly elköltöztették a régi iskolából, egy kissé zsúfoltan ugyan, de az új általános iskolában tanulhattak, az óvodások viszont továbbra is a nemzetközi út mellett maradtak. (gligor)

Folyik a munka, még közel egy év van az átadási határidőig

Fotó: Gligor Róbert László

A 70 éves Ariel színházról és a zarándoklat lelki oldaláról az Erdély TV-ben

Egyhetes rendezvénysorozattal ünnepelte 70. születésnapját a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház. Erről az eseményről számol be csütörtökön, ma 20.30-kor a **Kultúrcepp** műsor.

Miben segít egy zarándoklat? – teszi fel a kérdést Kádár Annamária pszichológusnak Badics Petra a **Pszichotrillákban**, ma 20 órától.

RENDEZVÉNYEK

Szimfonikus hangverseny

Június 13-án, ma 19 órakor szimfonikus hangversenyre várják a klasszikus zene kedvelőit a Kultúrpalota nagytermébe. Vezényel Theo Wolters hollandiai karmester, gitáron közreműködik Carlotta Dalia olaszországi művész. Műsoron: Mozart-, Rodrigo-, Schubert-művek. A hangversenyre a 32-es számú bérletek érvényesek.

Marosvásárhelytől Temesvárig

Szekernyés János művészeti író Ferenczy Józsefről, a múlt század kezdetének kiváló festőjéről szóló kismonográfiját a szerző és a könyv szerkesztője, Bodó Barna

mutatja be Marosvásárhelyen, a festő szülővárosában június 17-én, hétfőn du. 6 órától a Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János termében. Verset mond Kilyén Ilka színművésznő. A kötetet a temesvári Szórvány Alapítvány adta ki.

Könyvbemutató Marosvásárhelyen

A HIFA Egyesület elnöke, Simon Judit-Gyöngyi Az alázatos szeretet – Csak beszélgetek Veled, Ki bennem élsz... című verseskötetének a bemutatójára kerül sor június 21-én, pénteken este 7 órától a marosvásárhelyi Deus Providet Ház Szent Mihály termében. A könyvet ft. Oláh Dénes főesperes-plébános méltatja.

Az úzvölgyi katonai temető ügye is szerepel az ellenzék bizalmatlansági indítványában

Az úzvölgyi katonai temető ügye is szerepel az ellenzéki pártok által beterjesztett bizalmatlansági indítványban, amelyről a parlament várhatóan jövő hét kedden fog szavazni.

Az indítványt szerdán terjesztették be és olvasták fel a törvényhozás két házában együttes ülésén. Eszerint a kormánynak tudomása volt már egy hónapja a dormánfalvi polgármesteri hivatal által az úzvölgyi katonai temetőnél elkövetett törvénytelenésekről, ennek ellenére nem volt hajlandó párbeszédet kezdeményezni és gyorsan rendezni a nézeteltérést. A kormány rendelkezett ugyan megoldásokkal, de nem alkalmazta azokat, ehelyett káoszt és bizalmatlanságot keltett az állami intézményekkel szemben – olvasható az indítványban.

Az ellenzék a május 26-i európai parlamenti választás után döntött úgy, hogy bizalmatlansági indítványt nyújt be, miután a kormány fő erejét alkotó Szociál-

demokrata Párt (PSD) történelmi mélypontnak számító 22 százalékos eredményt ért el, kisebbik koalíciós partnere, a Călin Popescu Tăriceanu vezette ALDE pedig be sem jutott az európai törvényhozásba, mivel nem érte el az 5 százalékos bejutási küszöböt.

Az indítvány szövege szerint a választás után egyértelművé vált, hogy távoznia kell ennek a „mérgező kormánynak”, amely megosztotta a társadalmat az igazságügyi törvények vitatott módosításával, „merényletet követett el a jogállamiság és a demokrácia ellen”, illetve „eljárta az ország modernizálásának lehetőségét”.

A bizalmatlansági indítványt az ellenzék fő erejét alkotó Nemzeti Liberális Párt (PNL) terjesztette be, de támogatja a Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) és a Dacian Cioloș vezette PLUS alkotta párt-szövetség, a Traian Băsescu volt államfő által védnökölt Népi Mozgalom Párt (PMP), akárcsak a Victor Ponta volt

miniszterelnök által vezetett Pro Románia.

Az indítványt a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) törvényhozói is aláírták, mi több, Kelemen Hunor RMDSZ-elnök szerdán kijelentette: a szövetség törvényhozói is meg fogják szavazni. Kelemen szerint ebben közrejátszottak az úzvölgyi katonai temetőnél történtek. Az RMDSZ az EP-választás előtt három nappal függesztette fel a PSD-ALDE koalícióval kötött parlamenti együttműködési megállapodását a katonai temetőnél történtek miatt, ahol a román önkormányzat törvénytelenül kereszteteket állított magyar honvédsírok fölött. Az indítvány széles körű támogatottsága ellenére az ellenzék egyelőre nem rendelkezik elegendő szavazattal a kormánybuktatáshoz, ehhez még mintegy 20 voksra lenne szüksége, amit csak a PSD vagy az ALDE honatyái részéről szerezhetne meg. A pártok közötti tárgyalások és egyeztetések jövőre kezdődnek majd. (MTI)

A védelmi minisztérium tárgyalást javasolt Magyarországnak a katonai temetők ügyében

A román védelmi minisztérium tárgyalást javasolt Magyarországnak a katonai temetők, kifejezetten az úzvölgyi sírkert ügyében, a megbeszélésre a június 24. és 28. közötti időszakot jelölte meg szerdán kiadott közleményében.

A dokumentum szerint a román fél által javasolt megbeszélést a román minisztérium részéről a Hősök Emlékének Országos Hivatala (ONCE), magyar részről a Hadtörténeli Intézet és Múzeum szakemberei folytatnák le.

A román fél javaslata szerint a munkamegbeszélés Bukarestben lenne, ezen

elemelné a hadisírok és háborús emlékművek helyzetét a két ország erre vonatkozó kétoldalú megállapodása értelmében, amelyet Bukarestben írtak alá a felek 2008. március 6-án. A közlemény szerint a román védelmi minisztérium várja a magyar fél választát.

A közlemény szerint a tárgyaláson az úzvölgyi katonai sírkert ügyét is napirendre tűznék, hogy megfelelő megoldást találjanak a kialakult helyzetre abból a 2008-as megállapodás aláírásakor mindkét fél által elfogadott elvből kiindulva, miszerint a két világháború katonai akcióiban életüket veszített ka-

tonáknak és civileknek méltó nyughelyhez van joguk, összhangban a nemzetközi humanitárius joggal, illetve a román–magyar alapszerződéssel.

A moldvai, Bákó megyei Dărmănești (Dormánfalva) önkormányzata önkényesen román parcellát alakított ki a székelyföldi, Hargita megyei Csikszentmárton kezelésében lévő úzvölgyi sírkertben. Múlt csütörtökön több ezer román megemlékező erőszakkal nyomult be a temetőbe, hogy részt vegyen annak román ortodox felszentelésén, miután székelyek élőlánccal próbálták megakadályozni ezt. (MTI)

Készülődések a nyárra

Rengeteg készülődést látunk magunk körül. Holott már a nyakunkon a nyár. Itt van, csak nem látjuk az esőfűgönytől. Sejtjük hevét és körvonalait. Igérnek hűgütőt és kevés gyümölcsöt, mert teccik tudni, áprilisban vagy még később is a könnyebb fagyok/a sok csapadék nagy kárt tett a gyümölcsösökben. Ennél fogva a gyümölcsárak is magasabbak lesznek. Szédületes magasságokba kúsznak a mezőgazdászok szerint. A zöldségekkel pedig az a helyzet, hogy azok egész évben rendelkezésünkre állnak a médiában.

Azért a mi piacunkon már megjelentek az oltyánok, jelesül a dăbulești-iek, akik már hozzák, kínálják a szabadföldi paradicsomot, aminek az íze százszor életesebb, természetesebb, mint a szupermarketek sápatag „paradicsumi gimilcei”-nek. Sőt, párom ígéretet csikart ki az ismerős alsódobulényi aszszonytól, hogy ha Isten és a természet is úgy akarja, akkor néhány hét múlva megjelenik az igazi, hamisítatlan sárga- és a görögdinnye is. Mi erre esküszünk.

A nyár forró koncerteket és forgatagot ígér; a politikában a szokásos balkáni hajszát, a korruptak elméleti megbüntetését, miniszterválságot, elnök-kormány huzavonát, parlamenten kívüli cirkuszt, hogy legyen mire legyintsen a nyaralni utazó polgár, mondván, cirkusz, barátom, cirkusz az egész világ, és a másik oldalára fordul a forró bolgár-horvát-thai homokon, hadd érje ott is a jóltevő, mindent feledtető napocska. Szépen, egyenletesen barnul a magas faktorú napolajoknak és védkenéknek köszönhetően. Miközben megsütögetik neki a központban a jövőjét.

Milyen jövőt készít a kormány? Az álbaldali. A demotikus, démonikus. Amelyet valószínűleg semmilyen porciakája (u-val is mondható) nem kíván az oktatásügyben, a pénzügyekben, nyugdíj- és járulékszolgáltatásokban. Reformokat, amelyeket a következő nyáron elvetnek újabb reformdelibabokért. És közben azt lehet kiáltozni in-

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

dián tánc közben: nagyon, nagyon korszerűek vagyunk. A legek legje lepi meg országunkat. (Holott csak a legyek lepik el az ország legegésző lófarát.) Mondhatnék több felségterületet is, ahol az új eszmeutamatok feltörnek, de nem akarok ötleteket adni a mandátumát hosszabbítató kormányzatnak.

A nyárra készülődés biztos jelei azért megvannak ösztönéleti szinten. Például öntudatlanul is kimossuk a tavalyi befőttesüvegeket (szakszóval borkányokat), és megkeressük a legjobban lezárt pléhfedeleket, a nagymamák és gyakorló anyák a befőzéshez előkeresik az örökölt nagy fazakakat, vándlingokat és lábókat. A lecsóhoz az alkatrészeket már mérgetjük árban és kínálatban: van, aki a tiszta lecsóra (paradicsom-paprikahagyma és csipős kolbász), más a rizses, vinettás, sőt horribile dictu, murkos-paszulyos változatra szavaz (esküszik), és elspórolná belőle a szalonnabőrt és a kolbászkarikákat. A lecsóvégződéseket például fel lehet dobni ráütött tojással és némely krumplihabokkal is, de leginkább

ajánlható a sokszori lecsó, és az ismétlés megunthatatlan.

Nyáron a tanulók nyaralni mennek. (Emlékezetből idézett régi példamon-dat.) A táborok kínálata végtelen: informatika-angol, bűvészet-hasbeszélés, nyelvöltögetés-kuruzslás, kultúrismus-kultúrházépítés, hegyimentő-vízimentő, úszó- és tánc-, dinó- és dinom-danom/norvégem, hogy csak néhány lehetséges kéthetes (8-10 napos) táborfajtát említsek. Pénz, paripa kérdése, meg az idejében történt értesüléstől függ. Csupán egyféle táborról nem halunk régóta, a béketáborról. Pedig arról egykor sokat daloltunk, mondtunk versikéket, és ecsetelték a pozitív utópia klasszikusai. Személy szerint csupán egy sorra emlékszem: „A béketábor legyőzhetetlen!”. Úgy látszik, erről tökéletesen megfeledkeztek a szervezők. Vagy elavult volna, és nincs is hely, ahol tartósan felüthetnék sátorfáját?

Akinek nem jut tábor, azok számára marad a nagymama, a jó rokon, aki még falun él, hacsak el nem ment/repülőzött az unió valamelyik vastagabb pénztárcát biztosító szegletébe robotolni. A falusi nyaralásról szóltak annak idején a mi kis iskolai olvasmányaink, persze csak sóvárgott utána a városi gyermek, akinek már a felmenői is a város körengetégekben születtek. Nem voltak olyan sokan, de számuk egyre nőtt, ahogyan fogyott a falvak népe. A kollektív gazdaságokkal egyenes arányban.

A rusztikus nyaralásokon csak egyre kell ügyelni – különben ez a legolcsóbb és a legszabadosabb –: nehogy a befőtt tegye el a nagymamát.

Ország – világ

Nem csökkennek a nyugdíjak és a fizetések

Eugen Teodorovici pénzügyminiszter kedd este az Antena 3 hírcsatorna műsorában úgy nyilatkozott, nem létezik olyan terv, ami a nyugdíjak és fizetések csökkentését írta elő, a szaktárca célja pedig a fizetések emelése, a kiadások szinten tartása mellett. Kijelentései olyan kontextusban hangzottak el, hogy Vlad Alexandrescu, a Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) szenátora egy olyan dokumentumot hozott nyilvánosságra, amelyet Eugen Teodorovici pénzügyminiszter elküldött az ország valamennyi közintézményéhez, és arra kérte ezeket, hogy készüljenek létszámcsökkentésre. (Mediafax)

Javaslatcsomag a külhoni szavazásról

Megalakította az államelnöki hivatal azt a munkacsoportot, amely kidolgozza a javaslatcsomagot a külhoni szavazás megszervezésére és lebonyolítására vonatkozó törvények módosítására, és még ezen a héten elkészül egy dokumentum, amelyet továbbítanak az illetékes hatóságoknak – jelentette be szerdán Klaus Iohannis államelnök a Románia Fejlesztéséért Koalíció szerdai plenáris ülésén. Iohannis ugyanakkor elmarasztalta az illetékes hatóságokat a május 26-i külhoni szavazás felelőtlen kezeléséért. (Agerpres)

Emelt juttatások

Havi négyszázról hétszáz lejre emelte szerdán a volt politikai foglyok és a hasonló elbánásban részesülő kategóriák kiegészítő juttatását a képviselőház. A fenti összeg havonta jár minden év letöltött börtön, kényszerlakhely, deportálás vagy fogság után. A fenti kategóriába sorolt személyek gyerekei a törvény életbe lépésekor érvényes bruttó országos minimálbérral egyenlő nyugdíjra jogosultak. A fenti pótlékok adómentesek, és összegüket nem számítják bele egyéb jogosultságok megállapításába. Azok, akiknek férje vagy felesége elhunyt a kommunista elnyomó szervekkel folytatott küzdelemben, a fogva tartás alatt meghalt, vagy pszichiátriai kórházakban, deportálás alatt, fogolytáborokban vesztette életét, havi 700 lej adómentes kártalanításra jogosultak, ha utólag nem házasodtak újra. Ők a helyi tanácsok döntése alapján mentesülhetnek a helyi adók és illetékek alól – írja a törvényben. (Agerpres)

Drágultak az élelmiszerek

A burgonya tovább drágult májusban, ára 17,33%-kal nőtt áprilishoz viszonyítva, és ezzel vezeti a drágulások listáját, derül ki az Országos Statisztikai Hivatal (INS) szerdán közzétett adatsorából. A lista második helyén a citrusfélék és más déligyümölcsök állnak 2,68%-os drágulással, majd a másfajta gyümölcsök következnek 2,49%-os áremelkedéssel. 2018 decemberéhez viszonyítva is a burgonya vezet a drágulási listán 55,27%-kal, majd a másfajta zöldségek és zöldségből készült konzervek következnek 23,85%-kal, illetve a citrusfélék és más déligyümölcsök 16,12%-kal. Az INS közzétett adatai szerint áprilishoz képest 0,46 százalékkal emelkedtek a fogyasztói árak idén májusban, az előző év végéhez viszonyítva pedig 3,22 százalékkal nőttek; az éves infláció 4,1 százalékon stagnált. (Agerpres)

Működésből elégtelen

(Folytatás az 1. oldalról)

Tavaly ősztől vált szinte tarthatatlanná a helyzet. Az orvosi papírokat ugyanis 72 óra alatt kell jóváhagyni a rendszerben, ezalatt gyakran csak napi 2-3 órát működött a SIUI. Elképzelhető, hogy ebben a szűk időszámban mennyire leterhelt a program. Az orvosok panaszoknak, hogy gyakran éjjel kell felkelniük érvényesíteni a papírokat, abban a reményben, hogy ilyenkor könnyebben „bejuttatják” az informatikai rendszerbe, ugyanakkor nehezen tudják benyújtani a havi kötelező jelentést az egészségbiztosítási pénztárhoz. Bizonyára mindez nem túlzás. Tegnap például a pénteki recepteket „érvényesítették” a családorvosok...

Az sem titok, hogy a szakorvosok nagyon kis hányada él a jogával, hogy receptet, küldőpapírt, betegszabadságlapot írjon a betegnek, akinek így nem kellene plusz utakat megtennie a családorvosához, és várnia, amíg a papírjait átírják. A családorvossal való találkozás pedig újabb konzultációként szerepel majd a jelentésekben. Egyrészt az egészségbiztosítási pénztár, a szaktárca halogató hozzáállása miatt történik ez így – ez ügyben Vass Levente képviselő interpellált múlt héten a képviselőházban, követelve a vonatkozó törvény betartását, a pácienseknek az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférése érdekében –, másrészt éppen az informatikai rendszer halodásával járó idővesztés, a bürokrácia az, ami miatt a szakorvosok nem bajlódnak a papírmunkával. Az illetékeseknek sürgősen tenniük kellene valamit, hogy ne a véletlenül múljon, hogy a beteg hozzáfér-e vagy sem a gyógyszereikhez.

Közlekedés két sávon

(Folytatás az 1. oldalról)

az állategészségügyi igazgatóság székhelyének a közelében lévő buszmegállót felszámolták, nem állnak meg ott a buszok.

A polgármesteri hivatal szándékosan időzítette a felszíni munkálatokat a nyári vakáció idejére, azt remélve, hogy ebben az időszakban nem lesznek nagy fennakadások a közlekedésben. A forgalom várhatóan szeptember 9. körül áll vissza a megszokott rendre – igéri közleményében a városháza.

Szerdán reggel a szobán forgó sávot is csak részlegesen, azaz a híd közepéig zárták le, viszont ez a korlátozás is forgalmi dugókat szült, az Egyesülés negyed lakói, akik tegnap reggel a városközpont felé tartottak a munkahelyükre, fennakadásokról számoltak be, a hídól viszonylag távol, a lakónegyedi általános iskola környékén is csak araszolva haladtak a gépkocsik és a buszok. Ez azonban várható volt, hiszen a közlekedési rendőrség tavalyelőtti felmérése szerint a reggeli csúcsidőben az Egyesülés negyed, valamint a Mezőség irányából több mint háromezer jármű halad át a Maros-hídon.

Amint arról több alkalommal is beszámoltunk, az évek során a Maros fölött átívelő nagy híd állaga nagyon leromlott, sok helyen meg-

repedt, a támfalaknál szivárgott a víz, omladozott a vakolat, károsodott a vezetékek szigetelése, berozsásodott a vasbeton szerkezet, a gyalogjáró védőkorlátja pedig helyenként megrongálódott, a balesetveszély elkerülése végett régóta időszzerűvé vált a felújítása.

A városközpont és az Egyesülés lakónegyed között kapcsolatot teremtő híd javítási munkálataira az országos helyi fejlesztési program keretében nyert finanszírozást a marosvásárhelyi önkormányzat. A projekt révén olyan javításokat végeznek, amelyekkel biztosítják a híd stabilitását, eddigi állapotában ugyanis balesetveszélyes volt. Az építő a hidat és a gyalogosfeljárókat felújítja, előzőleg lebontották a fémkorlátot és a szerkezet megerősítése végett a járda egy részét, illetve a szélgerendákat, ugyanakkor szükségessé vált a tartószerkezet megerősítése is.

A jelenlegi felszíni munkálatok során a tervek szerint felmarják a felszíni aszfaltot, új betonlapot öntenek, vízszigetelő anyaggal látják el, végül pedig három réteg aszfaltot öntenek rá. A városháza szakemberei korábban lapunknak azt nyilatkozták, hogy a négy-sávú híd jellemzői nem változnak, a járdának és az úttestnek is megmarad az eredeti mérete.

Felújítás alatt a mikházi Csúrszínház

E hónap végén, június 28-án kezdődnek Mikházán az ideiglenes, immár 17. alkalommal sorra kerülő Csúrszínházi Napok. Amint hallottuk, az eseménynek helyt adó és mára a Nyárádmente emblematikus kulturális központjává nemesedett Szélyes Sándor Csúrszínház épülete javításra szorul, a felújítási munkálatokat már elkezdték, ugyanakkor a régi kántori lakban emlékszobákat rendez be a szervező Csúrszínház Egyesület. A részletekről Szélyes Ferenc színművészt, ötletgazdát és főszervezőt kérdeztük.

Kaáli Nagy Botond

– A Csúrszínház padlózata az évek során technikai hibák, építési okok miatt teljesen tönkrement, és az egy hónappal ezelőtti árvíz sem kímélte az épületet, a víz befolyt, és iszap rakódott le – mondta a színház jelenlegi állapotáról Szélyes Ferenc. – Szerencsére a nyárádremetei tanács megjavítja az épületet, már felszedték a régi faanyagot, az előbb érkezett meg egy teherautó, hozzák az anyagokat, a kavicsot már letették, szétszórta, és a jövő héten teszik rá a betont is. Utána kell várni körülbelül két hetet, hogy rá lehessen lépni, ezután következik a nézőtér emelvényezése. Az újrapadlózás augusztus környékén esedékes, most nem lesz rá lehetőség. Ugyanakkor a tetőszerkezetet is újraépítik, mert több helyen beázik, itt is építési hiba történt. Teljesen újrafedik az épületet, tehát összességében a teljes pompájában tündöklő Csúrszínházból megyünk majd téli pihe-nőre.

– Mennyire befolyásolja mindez a hamarosan kezdődő Csúrszínházi Napokat?

Zajlanak a munkálatok a Csúrszínházban

– Semennyire, mert most még nincs program, és a hét végére elkészül a betonozás, annyi lesz a különbség, hogy az idén a közönség betonra fog lépni az épületben, nem padlóra.

– Amint hallottuk, egy új épülettel is gazdagodott a Csúrszínház Egyesület.

– Igen, a kántori lakról van szó, ami visszakerült az egyesület kezébe, itt lesz a felújított Szélyes Sándor- és Kacsó Sándor-emlékszoba, kilencven százalékban már készen vannak. Felújítottuk és már be is rendeztük a két szobát, ezenkívül a Maros Megyei Múzeum segítségével elkezdtük a kerítés és a kántori lakáshoz vezető lépcső felújítását, mindkettő nagyon rossz állapotban volt. A múzeum és két mikházi lakos,

Varga Zoltán és Balla Zsigmond ebben nagyon sokat segítettek nekünk. De a falu is összefogott, három héttel ezelőtt összehívtunk egy kalákát, amelyen körülbelül tizenötven vettünk részt – falubeli fiúk, férfiak –, és nagyon kemény munkával rendbe tettük az udvart, kihoztuk és elhordtuk a szemetet. A múzeum ebben is nagyon sokat segített.

– Nyitva lesz a ház a Csúrszínházi Napokon?

– Reméljük, hogy addigra ki tudjuk nyitni, jelenleg is gőzerővel folyik a munka. A kaláka és a felajánlott önkéntes munka mellett sok minden pénzbe is került, például meg kellett vásárolnunk az anyagokat. Ezt az összeget a Kacsó-leszármazottak, összesen négy család állta.

Csak osztják, nem szorozzák

Nem csak politikusok kellenek

Egy ismerősöm valami olyasmit mondott egyszer, hogy az a baj velünk, politikusokkal, hogy mindig csak azt mondjuk, amit az emberek hallani akarnak, soha nem azt, ami igazán van. Azt mondta, ez nagy kár, mert az emberek bizony megértenék, hogy mi miért rossz, és nem csak azt akarják hallani, ami tetszetős.

Elismerem, mint minden politikus, én is szívesebben dicsekszem, mint gyónok a nyilvánosságnak. Ha nem így lenne, mindenki azt hinné, meg vagyok bolondulva. Nem igaz?

Ennek ellenére hadd tévesszek most szerepet, hadd menjek át kicsit értelmiségibe, akár szókimondó elemzőbe. Annál is inkább, mert ez remek időszak arra, hogy tisztázzunk pár kérdést. Remek pillanat, mert senki sem vádol azzal, hogy magyarozom a bizonyítványom. Nem kell magyaráznom. Az EP-választásokon Marosvásárhelyen az RMDSZ remekül szerepelt. Mondjak számokat? Nem fogok. Utána lehet nézni. Lehet viszonyítani más választásokhoz. Nem tudom, hogyan lehetne olyan fényben feltüntetni az eredményünket, hogy azt gyenge vagy akár közepes eredményként lehessen értelmezni. Vagyis ilyenkor megengedheti egy politikus is, hogy úgy érezze, most lehet kicsit értelmiségi is. Most lehet rendet tenni azok között a panelek, reflexek, kövületek között, amelyek rosszak, és sok-sok éve

meghatározzák a marosvásárhelyi közbeszédet, és amelyek pont amennyire felszínesek, annyira ártalmasak.

Mindössze három, nagyon különböző rendű és rangú attitűdöt hoznék szóba minden személyes politikai üdvözlés reménye nélkül.

Először is a híres-nevezetes Florea-dilemmát. A városi frakciónkat, ami kétségkívül sok ősz hajszálamért felelős, azzal vádolják léptenyomon, hogy nem elég harsányan ellenzéki. Tekintsünk el attól, hogy egy dolog harsányan és más dolog érdemben ellenzéki lenni. De miért nem ellenzéki az RMDSZ? Beszéljünk nyíltan erről a kérdésről! Ez felettébb szükséges, mert ez egy olyan leegyszerűsítő kritika, ami jól hangzik ugyan, okosnak hangzik ugyan, de lapos is és feleltlen is. Nem hiszem, hogy Dorin Florea lenne a lehetséges legjobb polgármester, nem hiszem, hogy a város drámai lemaradása például Kolozsvárhoz képest pusztán konjunkturnális dolgokkal lenne magyarázható. Politikai célunk RMDSZ-es polgármestert adni a városnak, mert a város évtizedek óta ki van merítve és el van fáradva. Nincs jövőképe, a keveset, akik osztják, csak osztják, nem szorozzák. Floreaát igenis le kell váltani. Választásokkor! Választások között viszont dolgoznunk kell vele, fenn kell tartuk a kommunikációt, mert tetszik vagy nem, de ő a polgármester. Nagyon szeretek nyerni, de leg-

alább ennyire szeretnem kell keservesen megoldani mindenféle problémát. Elfogadom, hogy csinálhatjuk máshogy, jobban, szebben. Talán igen. Viszont ha választások között akarunk választást nyerni, hatalmasat lehet nyerni, ideiglenesen. Naponta új és új indokolt vagy indokolatlan ürüggyel béníthatjuk még jobban a város vezetését. Bénítóan nagy vitézek lehetünk. De nem vagyok benne biztos, hogy nem pont ezért veszítünk, nem pont ezért veszíthetjük majd el csúfosan az igazi választásokat. Aki nagyon vitéz, törli a láncdzsákat, pántlikákat kötnek a sisakjára, de tanácsot nem ettől a tőpustól kérnek. A vitézek vesztik garantáltan a választásokat. Mert közösségünk tagjai minden joggal kérdik majd, hogy ha még apró-cseprő dolgokban sem segítettünk nekik, mégis mit kerestünk a tanácsban, még ha oly vitézek is vagyunk?! Még fájdalmasabb ez a felszínes vád, ha olyanoktól érkezik, akik ismerik a város működését, netán évekig voltak RMDSZ-frakciótagok olyan beosztásokban, ahol sokat tehettek volna.

A másik marosvásárhelyi specifikum az RMDSZ-ellenes RMDSZ-esek sportklubja. Nem akarok senkit sem bántani, de néha csak azért nem állok fel és adom át nekik az egészet, mert biztos vagyok benne, utólag mégis engem tennének felelőssé azért, mert bedobtam a törülközőt, és ezeket a lusta ala-

Fotó: Boda L. Gergely

kokat hoztam helyzetbe. Lehet miniket nem szeretni, de azt mondani, hogy nem dolgozom, aligha. Lehet őket szeretni, lájkolni akár, de azzal vádolni őket, hogy valaha is komolyan húzták volna az igát a közönségért, aligha. Nem fogok nevetek mondani. Most értelmiségi vagyok. Majd ha megint politikus leszek, mondok majd nevetek is talán. Aki számára a politika sport, néha járjon le a pályára edzeni.

Végül, harmadiknak arról szeretnék beszélni, hogy a szakmaiság csak akkor kérhető számon, ha a szakma hajlandó felelősséget is vállalni, nem csak kritizálni. Sokkal több konstruktivitásra, időre és román barátainkkal is összemért szakmai konfrontációra van szükség a marosvásárhelyi szakemberek részéről, mint amennyit szolgáltatnak. Elébe szeretnék menni a dolgoknak. Új RMDSZ-frakcióra van

szükség? Rendben. Csak azok maradjanak, akik valóban sokat teljesítettek? Rendben. Ne politikai alkuk határozzák meg a frakciót, hanem szakmai kompetenciák? Rendben. Várom hát a jelentkezőket, a javaslatokat, az elképzeléseket. Szívesen látjuk azokat, akik bekapognak hozzánk. Ugyanakkor tudom, hogy a világ nem úgy működik, hogy az emberek életrajzokkal a hónap alatt ajánlják magukat az RMDSZ figyelmébe. Ezért én is örömmel megkeresek bárkit, akiről javasolója meggyőző referenciákat nyújt. Időben vagyunk ahhoz, hogy pozitív változást hozzunk. De ehhez nemcsak politikusok kellenek, hanem a változásért tenni akaró, erre időt szánó szakemberek is.

Dr. Vass Levente parlamenti képviselő, az RMDSZ marosvásárhelyi szervezetének elnöke

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

A gyógyszerészek szerepe a dohányzásmegelőzésben

A Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetemen a dohányfüstmentes világnapon nyilvános szakmai találkozóra került sor a gyógyszerészek szerepéről a dohányzásról való leszokással kapcsolatos tanácsadás terén.

Dr. Ábrám Zoltán

A Közegészségtani Tanszék által lebonyolított kutatások eredményei a dohányzás alacsonyabb előfordulását igazolták a gyógyszerészhallgatók sorában. Ebből kiindulva hasznos lenne a tabakológiai kurzus bevezetése a Gyógyszerészeti Kar hallgatóinak is, amint azt dr. Nemes-Nagy Enikő adjunktus javasolta előadásában. Azzal a céllal, hogy a későbbiekben, a gyógyszertárakban elhelyezkedve, tanácsadással szolgáljanak a páciensek számára, hiszen nemcsak az orvosok feladata az egészségügyi tanácsadás, a gyógyszerészek is adhatnak tanácsot akár a dohányzásmegelőzés területén is.

A szakmai tanácskozáson előadást tartó Nicoleta Radu, a gyógyszerészek Maros megyei kamarájának elnöke kifejtette, hogy a több mint kétszáz megyénkbeli patikában dolgozó mintegy félezer

gyógyszerész közül bizonyára számosan szívesen részt vennének felkészítón, hogy a dohányzásmegelőzés terén hasznos tanácsadással szolgálhassanak. Egyébként az orvosi egyetem Közegészségtani Tanszékének oktatói által végzett felmérés arra mutat rá, hogy a gyógyszerészek szívesen közreműködnének a tájékoztatósi kampányban. Nemcsak a dohányzásról leszoktató készítményeket tudnák bemutatni, hanem a dohányzás következményeiről, az országos program nyújtotta lehetőségekről is tájékoztatást nyújtanának. A feszes munkaprogramjuk ellenére napi tíz-tizenöt percet rászánnának erre a tevékenységre.

Bár a gyógyszertárakban lebonyolítható minimális dohányzásmegelőző tanácsadással kapcsolatosan még kevés a tapasztalat, és mivel felénk semmi sem történt ebben az irányban, dr. Nădășan Valentin előadótanár bizakodó. A törvénykezés, a gyógyszertárak felépítése, a kedvező hozzáállás ugyanis azt a következtetést körvonalazza, hogy érdemes továbblépni a gyógyszerészek által nyújtott dohányzásmegelőzési tanácsadás terén. Az együttműködés folytatása, a téma iránti érzékenység és az érdeklődés növelése csakis kedvezően járulhat hozzá a dohányzásról való leszokáshoz.

Sirály

Egy autó vág be elem, miközben maroknyi betongömb díszíti, s kibekanyarodom a másik utcába. Számomra ismeretlen márkájú te-rep-járó, messzi ország rendszámával. Már csukódik is a nagykapu, ahonnan kihajtott az útra, s a kapu fölött pirosan vigyorognak a kihajló ágon megérett cseresznyeszemek.

A kocsi lassít, én is kénytelen vagyok hozzá igazodni. Ablakaiból gyermekkezek integetnek. A sofőrülésnél levő ajtót kinyitja egy 45 év körüli férfi, félig kihajol, és integet:

– Csókollak, Mami, és a cseresznye miatt ne aggódj, a gyermekek már nem esznek cseresznyekompotót, hagyd a madaraknak – viszontlátásra jövő nyáron – köszön el, és visszaül a kocsiába. Akkor veszem észre a kapuban álló nyolcvan év körüli asszonyt. Fehér haja frissen dauerolva, világoskék kötényt visel, amelynek habos fodrai elfedik szikár, sovány alakját. Áll a jó kemény betonkeretben lévő kapuban, amelynek két tartóoszlopát

maroknyi betongömb díszíti, s kilingse körül kéznymok zsírozta fát. Egész lényéből integet, majd amikor a főút forgalmában eltűnik az autó, a mosoly pillanat alatt hervad le az arcáról, s helyét a szomorúság hamuja lepi be. Tudja már, hogy az aggodalom órái következnek, amíg másfél nap múlva megszólal a telefon, hogy hazaérkeztek. Addig is az özvegyen maradt édesanyák félelmével gondol a fiára, az idegen nyelven beszélő menyére és unokáira, akik évente egyszer, pünkösdkor meglátogatják. Két pünkösdk között pedig feltehetően marad a magány, az örök kérdés, hogy miért kellett elmenni a fiának, mikor ott van a városközpontban a nagy ház, a kert a gyümölcsfákkal, amit ő már nem tud rendezni. Miközben történetet képzelek a jelenet mögé, elindítom az autót, s újra a kapura pillantok: mintha az idős asszony beleolvadt volna a betonkeret által határolt szürkéségbe, vagy talán vijjogó sirályvá változott, hogy kövesse szeretteit a messzi úton. (b.)

Gyermekáldás, életadás, bábaság a magyar néphagyományban

Bernád Ilona előadása Marosvásárhelyen

Ritkán látni annyi szép várandós fiatalasszonyt, mint Bernád Ilona természetgyógyász, bába, néprajzi szakíró előadásán a marosvásárhelyi Spectrum Színházban. Jelenlétük azt bizonyította, hogy sokan vannak, akiket érdekel az ősi népi tudás, amit elődeink a várandósság, a vajúadás, a szülés, az anya- és csecsemőgondozás és a meddőség kezelése terén felhalmoztak. Ezekről szólt az előadás, amelyért 2003-ban Magyarországon az országos szülésznői konferencián különdíjat kapott az előadó.

Bodolai Gyöngyi

A szülés örömeért

Bernád Ilona tizennégy évi szülésznői gyakorlat alatt ismerte meg az állami rendszer erényeit és hibáit, majd hosszú tanulási és ku-

ratási folyamat után további életét elsősorban a néphagyományokban megőrződött természetes szülés, bábaság, gyermekáldás témájának szentelte. Kutatásaival, írásaival, előadásaival azt szeretné elérni, hogy a nők jobb kedvvel szüljenek, s a folyamatot ne traumaként, hanem boldogságként éljék meg. Húszévi munka során több mint ezerhatszáz édesanyával, édesapával, nagyszülővel, bábával, népi gyógyítóval beszélgetett a természetes szülésről, születésről, az élet tiszteletéről és szeretetéről, a nehéz helyzetek megoldásáról. Az *Isteni folyamat* című kötetében megjelent vallomásokot feldolgozva arra a következtetésre jutott, hogy a magyarságot elválasztó határok ellenére a szellemi kultúra, a népi bábaság, gyógyászat és egészségkultúra a Kárpát-medencében, Moldvában és a nagyvilágban élő magyarság körében egységes.

Előadásában először is azt hangsúlyozta, hogy a régi asszonyok, bábák nem féltek a szüléstől, természetesnek, az élet velejárójának tartották, ezért tudtak a gyermekek legtöbbször természetesen megszületni. Volt türelmük, idejük megvárni, hogy a gyermek indítsa be a saját születését, ami hozzájárult a szövödmények megelőzéséhez, és boldogságossá tehetette a szülést. Még a gondolataikban sem fordult meg a „komplikáció” lehetősége, akkor sem, ha a vajúadás több napig tartott. Erről egy moldvai ösbábával folytatott beszélgetés győzte meg az előadót, akinek többször megismételt kérdésére, hogy mit tenne, ha valami baj történe, a bába hittel válaszolta, hogy „Isten őrizzen meg attól!”.

Emberhez méltó születés

Az asszonyok közül, akik a hagyományok szerint éltek, volt, aki eltökölte, hogy egyedül szül, mások egymásnak segítettek. Általánosságban a család nő tagjain kívül a bábaasszony, a támasztóasszonyok (dúlák) tartották, biztatták, vigasztalták, segítették át a lelki és testi nehézségeken őket. Mert szülés közben bekövetkezik egy holtpon, amikor az asszonyok úgy érzik, hogy meghalnak, olyankor történik meg a tudatban, a lélekben az édesanyává való újjászületés, ami teljesen átforgalmazza az életüket – hangsúlyozta Bernád Ilona. A jó bába ezen a ponton is át tudta segíteni az asszonyokat, „mivel lelkükbe van írva az anyaság”.

„A magyarság ősi hitében a gyermekáldás, az anyaság, összességében a női lét a Boldogasszony oltalmában és tiszteletében történt.” Régi hitünk természetfeletti tulajdonságokkal bíró asszonyának, a Nagy Istenanyának a nevét a népeletben és a népi orvoslásban számtalan szó megőrizte. Hogy csak néhány példát említsünk: a boldogasszony ágya (a vajúadó nő számára vetett tiszta ágy), boldogasszony oszlópa (szülés idején ebbe kapaszkodott a szülő nő), boldogasszony palástja, füve, mentája, haja, csipkéje, rózsája... és sorolhatnánk hosszan gyógynövényeink elnevezését – írja, mondta az előadó.

Minden gyermek megérdemel egy emberhez méltó születést – utalt a kórházi szülésor használt olyan módszerekre, amelyek tapasztalatai szerint nem jók, és gyűjtései azt a célt szolgálták, hogy ezektől a módszerektől meg lehessen szabadulni. Azok az anyák, akik könnyen szültek, azt mondták, hogy nem fél-

tek. Bizonyos testhelyzetekben, négykézláb, térdepelve vagy guggolva a fájdalmat sem érezték, ezért jó a vajúadó nőnek lehetővé tenni, hogy a számára megfelelő szabad testhelyzetet válassza – emelte ki az előadó. Majd hozzátette, hogy szülésor az anya szervezete olyan hormonokat termel, amelyek biztosítják a félelemmentességet, akár azt is, hogy ne fájjon, s hogy a fájdalmat az anya elfelejtse. A vajúadó anya szervezete olyan anyagot is termel, ami megvalósítja a transzcendens kapcsolódást a női öserőhöz, a Teremtő Atyához, Jézus Krisztushoz, kinek hite szerint.

Bábák

Bár elsősorban a vagyon megtartása miatt voltak elkészítő vidékek, és sok asszony meghalt magzatelhajtásban, a magyar emberek többsége életpartí volt. Úgy tartotta, hogy a gyermekkel jön a bőség és az élet. A várandós asszonyokat minden rossz hírtől, behatástól védtek, nem mehetett halottas házhöz, temetésre, és azt tanácsolták, hogy kímélje magát. Sokan viszont azt tartották: úgy lehet könnyen szülni, ha a szülés előtt álló nő az utolsó percig dolgozik, nem nehezedik el, nem hízalja el magát. Sok helyen a bábaasszonyt akkor fogadták meg, amikor megmozdult

(Folytatás a 7. oldalon)

„A szívsebész szerepe a társszakmák árnyékában”

Beszélgetés dr. Szabados Sándor szívsebész professzorral

A címben annak az eljárásnak a nagyon szerény megnevezését idéztük, amely a pécsi Szabados Sándor professzor nevéhez kötődik, és valójában azt jelenti, hogy urológus, nőgyógyász vagy mellkassebész kollégájával közösen egy altatásban végeznek el két műtétet a szívbillentyűbetegen, ami a szívsebészeten pécsi modellként vált ismertté. A múlt évi Semmelweis-nap alkalmából Batthyány-Strattmann László-díjjal jutalmazták az egészségügyi ellátás fejlesztése érdekében végzett szakmai munkája és kimagasló teljesítménye elismeréseként.

Bodolai Gyöngyi

Az intenzív osztálytól a szívsebészetiig

Az RMOGYKE meghívására Marosvásárhelyen továbbképző előadásokat tartó szívsebész professzor munkásságáról és az általa gyakorolt módszerről kérdeztem.

– A Pécsi Orvostudományi Egyetem elvégzése után az intenzív osztályon kezdtem a munkát, majd leszakvizsgáztam intenzív terápia-ból. Az egyik leghíresebb szívsebész, dr. Szabó Zoltán professzor meghívott Budapestre, hogy nyáron mellette dolgozzam, majd felajánlotta, hogy maradjak, de leendő feleségemmel egyetértettünk abban, hogy nem érezném jól magam Budapesten. Mivel 27-28 évesen azt éreztem, hogy az aneszteziológia már nem elégít ki, Szabó professzor mégiscsak segített azzal, hogy beajánlott dr. Kovács Gábor professzorhoz Szegedre. Mellette nőtem ki szívsebésznek. Pécs akkori egyetemi vezetése azonban számontartott, és azt is tudták, hogy lokálpatrióta vagyok. Ez valóban így van, ezért nem vándoroltam ki külföldre sem, mert szeretek ott lenni, ahol a gyökereim vannak.

– **Elmondhatjuk tehát, hogy a professzor is „tüke”, ahogy Pécsért a város tősgyökeres lakóit nevezik.**

– Szó szerint az vagyok, és a hívó szóra tizévi távollét után hazamentem. 1995-ben nyílt meg Pécsért a szívsebészeti, ahova az amerikai dr. Korompai Ferenc professzort hívták meg, hogy indítsa el a munkát. Mellette szükség volt egy szakemberre, aki ismerte a magyar viszonyokat, és tudta, hogy az amerikai professzornak a magyar észjárás nem teljesen tiszta. Ő az igenre azt hitte, hogy igen, s a nemre azt, hogy nem, én voltam, aki lefordította, hogy az igen most nem igen, és a nem most az igent jelenti. Szóval ilyen kérdésekben kellett tájékozotnom, ezért, miután elindult a szívsebészeti, még másfél évet dolgoztam, ami örlődés volt számára a magyar viszonyok között, majd visszament Amerikába. 2000-től dr. Papp Lajos professzort, aki korábban Zalaegerszegen dolgozott, neveztek ki a klinika élére. Vezetése idején a legkorszerűbb felszereléssel ellátott új klinika épült, ami 24 órás folyamatos betegellátást és a szívinfarktusos betegek regionális ellátását biztosította. Szívsebész-ként Papp professzor mellett dolgoztam, és a transzplantáció kivételével a szívsebészeten minden ágát műveltük, sőt gyermekeket is operáltunk. Papp Lajos professzor nyolc év után, 2008-ban felállt,

ugyanis megszüntették az ígért támogatást. Magányos, de nagy formátumú harcos volt, aki szembe mert menni államtitkárokkal, kormányokkal, mindenkivel. Amikor mi, a munkatársai támogatni akartuk, eltolt bennünket, talán a védelmünkben. A mindennapi örlődést egy idő után ő sem vállalta, és azt mondta, hogy az ő harcai már nem ebben a szférában zajlanak. Azóta is járja a világot, és hirdeti a maga igazságát. Mivel a klinikának tovább kellett működnie, és a betegek gyógyításához orvosok kellettek, 2008-ban én vettem át tőle a stafétabotot.

Jó kapcsolat a sebész kollégákkal

– **Milyen feladatokat lát el a Klinikai Központ Szívgyógyászati Klinikájának a szívsebészeti osztálya?**

– A koszorúér-sebészeti és a billentyűsebészeti a rutinfadataink közé tartozik, emellett meg tudjuk oldani a felnőttkori fejlődési zavarokat. Ezenkívül minden lehetőség adott abban a komplex „házban”, ahol az intervencionális kardiológiai osztályon a szívkáterezés, az elektrofiziológiai osztályon az ingerképzési, ingervezetési zavarok megállapítása és gyógyítása, valamint a pacemaker-beültetés folyik. A szívsebészeti mellett intenzív osztály is működik. A klinikán nagyon jó az összhang, egymás gondolatait is kitaláljuk, ezért aztán a halálozási arány az országos átlag alatt van. Nagyon jó a kapcsolatom a sebész kollégákkal (urológus, nőgyógyász, mellkas- és általános sebészek). Örömmel láttam a folyosón levő tábláskákon, hogy voltak már Marosvásárhelyen előadni ők is, akikkel gyakorta együtt operálunk olyan komplex betegségek esetén, amelyeket egyik szakma sem tudna külön megoldani.

– **Megkérem, beszéljen ezekről egy kicsit részletesebben, hiszen nem szakmabeliként nehéz elképzelni, bár néha eljártunk a gondolat, hogy milyen jó lenne, ha egyszerre lehetne megműteni mindazt, ami rosszul működik bennünk.**

– Az előírások szerint a szívbillentyűbetegeknél fel kell térképezni, hogy milyen gyulladós góccok lehetnek a szervezetben, mert ha egy páciensbe beültetünk egy idegen testet – lehet az billentyű is akár –, nem maradhat benne rossz fog, epekő, hogy csak a leggyakoribbakat említsem. A műtét előtti időszakban át kell esni a fogkezeléseken, el kell távolíttatni a köves epehólyagot, ami késlelteti a szívűtétet. Gondoltunk egy merészet, és azt mondtuk: ha billentyűműtetre van szüksége egy betegnek, és a szervezetében nincsen más gyulladás, de fölfedezik az epekövet, akkor oldjuk meg egy ülésben. Horváth Örs Péter sebészprofesszor kollégám partner volt ebben, és az utóda, Vereczkei András professzor szintén az.

Két műtét egyszerre

– **Hogyan zajlik egy ilyen kettős operáció?**

– Ugyanabban az altatásban kiveszik az epekövet, és utána folytatjuk a szívűtétet. Bár korábban az volt a felfogás, hogy a két operáció nem végezhető el együtt, öt éves eredményeink igazolják az ellenkezőjét, és más központok is átvették ezt a gyakorlatot. Egy altatás és két műtét után a beteg egyszerre gyógyul,

Fotó: PTE

ami nem telik hosszabb időbe, mint egyetlen operációt követően. Jó eredményeink láttán néhány kilátástalan daganatos beteget is ajánlottak nekünk. Először Molnár F. Tamás jónévű, jókezü mellkassebész professzor kollégámmal operáltuk meg egy kollégánkat nagyon jó eredménnyel. Tüdődaganata volt, ami már ráterjedt a szívre is. Molnár professzor kezdte a tüdővel, én folytattam a szívvel. A szív-motor és egyéb berendezések lehetővé teszik, hogy a keringést fenntartsuk, amíg korrigáljuk a problémákat. Korábban nagyon sokszor kimondták a páciensre, hogy ha daganatos, akkor nincs szívűtét, mert attól a daganat rohamosan eluralkodik. Közben egyre több cikk jelent meg arról, hogy ez tulajdonképpen nem is annyira bizonyított. Ha nem az, akkor miért hagyjuk sorsára a betegeket? – in-dultunk el ezen az úton. Jött egy, kettő, három és a sokadik beteg, aki a műtét után jól érezte magát, és az egyetlen is elterjedt, hogy az ilyen esetekben segíteni lehet. A hírre megkeresett az urológusprofesszor is, hogy van egy páciense olyan daganattal, ami a veséből indul, és behatol a szívbe, én pedig felajánlottam, hogy operáljuk meg együtt. Ő kivette a daganatos vesét, én meg a szívből szépen kioperáltam a daganatot, ő bezártam a maga részét, én bezártam a magamét. Az ilyen műtétek során arra kell nagyon vigyázni, nehogy bélmegnyitás történjen, mert addig biztosított a sterilitás. Az eljárást úgy hívjuk, hogy egy ülésből végzett szívűtét, amit nőgyógyászal közösen is megoldottunk már. Egy daganat miatt méheltávolításra szoruló páciensnek súlyos főverőérbillentyű-betegsége volt, és egyszerre operáltuk meg mind a két szervét. Régebben az ilyen betegek vagy kibírták az altatást, vagy nem, nekünk sikerült.

A társszakmák képviselőivel közösen végzett műtétek híre elterjedt, és Debrecenbe, valamint Szegedre is hívtak előadást tartani. Bár általában nem vagyok szerény, de mindig úgy fogalmazok, hogy „a szívsebész szerepe a társszakmák árnyékában”. Nem könnyű műtétek, de egyébként azt vettem észre, hogy komplexitásuk és bizonytalanságuk révén nagyon érdekli a fiatalokat. Ilyen műtéteknél nincs gond azzal, hogy ki asszisztáljon, tolongás van, mert a napi rutin mellett, amit el kell végezni, ezek a műtétek nagy élményt jelentenek.

A fejlődés óriási

– **A szívűtét műteni ugyanolyan rutinfeladattá válik, mint bármely más szervet? Azért kérdezem, mert**

egy előadásában a szívsebészetről szólva a misztikát is említette.

– A szívűtétet a sebész számára olyan rutinná válik, mint bármely más műtét. Mivel a fejlődés óriási, a szívsebészek ki nem mondott féltelme manapság a szívkáterezés technika rohamos fejlődése, amelylyel azokat az aorta- és billentyű-betegségeket is megoldják, amire mi azt mondtuk, hogy sebészileg lehetetlen. Az utóbbi években a káterezés billentyűbeültetésnél a 30-40 százalékos szövődmény vagy halálozás 15-16 százalékra csökkent. A másik, amit elvettek a szívsebészettől, azok az egyszerű koszorúérűtéték, amelyeket hálóbeültetéssel, sztentimplantációval rutinosan oldanak meg. Sokan már el is hitték, hogy a szívsebészek „kenyere” ezzel el fog tűnni, de kiderült, hogy statisztikailag nem, mert a fémháló beültetése sem az örökkévalóságra szól. A természet végzi a maga dolgát, vagy a sztentet szűkíti vissza, vagy a normál koszorúeret betegíti meg. Ott tartunk, hogy a beteg megkapja a sztentet, és két-három évig általában nagyon jól van, mert nem esett át nagy szívűtéten, de egy idő után nem kerülheti el az operációt, ami öt-tíz évig segít, és megint következhet egy káterezés beavatkozás. Ma már nem lehet azt mondani, hogy egy bypassműtét (koszorúér-áthidalás) után tíz évig él a beteg, a különböző eljárásokat követően bármeddig élhet, ha betart bizonyos előírásokat. Sajnos az ember annyira gyarló, hogy ezeket a normákat magam sem tudnám teljes egészében betartani.

– **Az újdonságok között lehet hallani a felszívódó sztentekről; mennyire váltak be?**

– A gyárak azt mondják, hogy nagyon jók. De a gyógyászatban nincs ekkora tapasztalat. A várakozás olyan nagy, mint annak idején a gyógyszerkibocsátó sztentek iránt. Jobbak, mint az előzőek, de – ahogy korábban említettem – a hálóbeültetéssel nem a betegséget gyógyítjuk, hanem a tüneteket kezeljük ki, miközben a betegség halad előre. A felszívódó sztentek várhatóan annyival jobbak, hogy időben nem viselkednek úgy, mint egy idegen anyag, nem váltanak ki reakciót. Tanulmányok készülnek, de a legbiztosabban a gyakorlat dönti el, hogy mennyire válnak be. Mivel nagyon sokba kerülnek, a kormány csak egy bizonyos ingyenes kvótát engedélyez, amit szétosztanak a központok között. Amit kapunk, abból kell gazdálkodni, ezért akut esetekben használjuk. Ezt nem egy ember dönti el, a kardiológus, a hemodinamikus orvosok határoznak arról, hogy a beteg gyógyszerkibocsátó vagy felszívódó sztentet kapjon. Nem tagadható, hogy vannak VIP-esetek, amikor tekintettel kell lenni a „nem tekinthetőre”. De hát ilyen világban élünk...

– **Mennyire lehet sikeresen dolgozni a szívsebészeten a műtétek eredményét illetően?**

– Nálunk a billentyűsebészeten a halálozás évekre visszamenőleg kicsi, a főverőér-billentyűnél egy százalék volt, a kamrai billentyűnél hasonló. A billentyűsebészeten valami miatt nagyon jól csináljuk. A koszorúér-sebészeten olyan fél-egy százalék között van, de enyhén emelkedik, mert hirtelen kell operálni, amikor a sztentek beültetése már nem jön szóba, mert súlyos cukorbeteg vagy magas vérnyomásos,

és több eret érint a páciens betegsége. A kvóta szerint egy betegbe 2,5 sztentet lehet beültetni, ha többre van szükség, azt nem finanszírozza az OEP (Országos Egészségbiztosítási Pénztár), és nekünk kell kigazdálkodni. Hogy védjék ezeket a sztenteket, amelyeket beültetnek, s hogy az eredmények jók legyenek, a betegeknek több támadáspontú trombotica-alvadásgátlót írnak fel. Ez a szívsebészek rémálma olyankor, ha elkerülhetlenné válik a műtét, mert a gyógyszer az alvadást felfüggeszti, a vérzés pedig megnő – ami nekünk okoz problémát, ugyanis többet véreznek, vagy újra kell operálni a betegeket, ami megemeli a bypassműtétek halálozási statisztikáját. A kombinált műtéteknek, amikor valakinek nem csak két vagy három eret, hanem még billentyűt is kell operálni, nagyobb a kockázata. A halálozási arány három százalék körül van, ami kisebb az országos négy – négy és feles átlagnál, és nagyon komoly csapatmunkát feltételez.

– **A professzor úr hány műtétet végez naponta?**

– Mivel a finanszírozásunk elég szoros, az én műtéteim száma csökkent a legjobban. Havonta 45 beteget tudunk megoperálni, ezért úgy osztottam be, hogy mindennap egyet műtök. Ha kimondottan azt szeretnék, hogy én műtsem a beteget, akkor ez növekszik. Vannak nagyon súlyos esetek, amikor felelősségvállalás alapján vagy részt veszek a műtétben, vagy magam végzem el, mert azt várják el tőlem. Ha egy professzornál hal meg a súlyos beteg, azt jobban elfogadják, mint ha egy gyakornoknál történe. Pedig lehet, hogy a gyakornok ügyesebb lenne, de a köztudatban az él: ha a professzor sem tud segíteni, akkor senki. Papp Lajos professzor idejében naponta négy-öt beteget operáltam, de akkor a finanszírozás nem volt ilyen feszés. Megtörtént, hogy alig értem haza, már kellett is visszafordulni a műtőbe.

Sebészeti a festészetben

– **A szívsebésznek mi a hobbija, mivel tud kikapcsolódni?**

– Nagyon szeretem a művészeteket, főleg az orvosi dolgokkal is foglalkozó alkotásokat, a marosvásárhelyi hallgatóságnak is hoztam egy szép előadást, hogy a sebészeti, a különböző nagy sebészeti iskolák hogyan jelennek meg a festészetben, a festészet hogyan hatott a sebészetre. Ezt a művészeti ágat az 1900-as évek kezdetén megjelenő fényképezőgép egy pillanat alatt megölte. Egy-másfél óra múlva készen volt a kép a műtétről, a csapatról, amit egy fogadott festő egy hónap alatt örökített meg.

Másrészt a hobbiom a bor, amivel tudományos szinten is foglalkoztam. Saját kezemmel alakítottam ki egy szép kis pincét, amit a vejemmel meg tudok osztani, aki segít a nagyon komoly borgegyűjtemény rendszerezésében. Szerettem volna egy saját szőlőt, pincét...

– **Mert egy igazi pécsinek van egypár tüke szőlője...**

– Hát attól igazi „tüke”, de a családi tanács, ami nálunk nagyon erős, leszavazta, mert állításuk szerint, ha az is lenne, sohasem mennek haza. Most a legnagyobb hobbiom a két fiúunokám. Bármikor értük megyek, hozom, viszem őket. Mivel falun lakunk, már segítenek nekem a kertben, tolják a fűnyíró, kis kapájukkal mellettem dolgoznak. Úgy látom, hogy lesz belőlük „valaki, valami”.

Bernád Ilona előadása Marosvásárhelyen

(Folytatás az 5. oldalról)

a baba. Bár csekély számú rossz példát is lehet említeni, a bábák többsége „máriás lelkiülettű”, hívó asszony volt, akik a vajúds idején is imádkoztak. Szülés után jelen voltak a baba korai, késői betegségeinél, szexuális tanácsot adtak, ha úgy hozta a szükség. A tudást női elődeiktől tanulták, ugyanakkor Mária Terézia uralkodásától, az 1700-as évek végétől már működött bábaképzés.

Az otthon szülések idején alig avatkoztak be a születekbe. A homloktartás az egyedüli, amikor a baba nem tud megszűlni. Ha a szükség úgy kívánta, orvost hívtak, az anyát kórházba vitték, de általában kívárták, amíg megindul a szülés.

Az első életfeladatunk, hogy megszülessünk, és ahogy, amilyen körülmények között ez megtörténik, olyan lesz a későbbi életünk. A születésnél jelen levők a jelekből tudták, hogy ki születik a családba, és ahogyan világra jött, abból felismerték a temperamentumát. A születés körülményei azért fontosak, mert végig a jelekből tudták, ott van a baba „lélekjelenléte” is – hangzott el az előadás során. Bernád Ilona azt hangsúlyozta, hogy az elszüvett születési traumát az újjászületés szertartásával lehet korrigálni, amit a bábák szintén ismertek.

Vajúds a néphagyományokban

Beszélt arról is, hogy a háromszáz éves, jellegzetes magyar házban az első ház volt a születés szakrai helye, a tisztaszoba. Elmondta, hogyan segítették a vajúds, ami kapaszkodás közben jobban haladt előre. Azt is hozzátette, hogy a legkevesebb lágyszövetesülés a négykézláb, térdén, guggoló helyzetben szülő asszonyoknál fordult elő. A derékra, a keresztcsontra tett meleg pakolás, a

meleg gyógynövényfürdők, a meleg lábfürdők segítették a vajúds. Akárcsak a has „mozgatással” való masszírozása. Nagyon jó módszernek tartották és tartják a meleg vízben való szülest is, ami romániai viszonylatban egy brassói magánklinikán lehetséges. Dr. Michel Odent idézve franciaországi példaként említette a pezsgőt, ami a vajúds háromnegyedénél magzatkilökő reflexet vált ki, és érdekes módon ezt csángó falvakban is gyakorolták pálinkával. Ideális

előadó, aki szerint a magzatvíz és a magzattmáz arra való, hogy az anya függőleges testhelyzetében kicsúszson a gyermek. A legkevesebb gátrepedés akkor van, amikor négykézláb vagy térdepelve szülnék az anyák. Ebben a helyzetben a vállakadós baba is világra jön, és Angliában például a kórházakban sem végeznek gátmetszést. A köldökzsinórt, amelyben a baba vére van, ami a tüdőalveolusok felületét növeli, csak azután tanácsos elvágni, miután lélegezni kezd az újszülött. A világra jött csecsemőt pedig az édesanyjának kell tartani a bevésődés végett, mert általa kapcsolódik a világhoz. Ha az újszülött távol van az édesanyjától, akkor később sem tud igazán kapcsolódni senkihez. Holott a gyermek és szülő viszonya létfontosságú a család, a nemzet szempontjából. A gyermek immunitása úgy alakul ki, ha az édesanya hüvelyén keresztül születik, s az ott található jótékony baktériumokkal benépesül minden testnyílása. Fontos, hogy az édesanya előtejtét kapja először, majd az egy, másfél évig tartó szoptatás is erősíti az immunrendszert.

Végül a meddőség került szóba, ami a magyar párok 25 százalékára jellemző, egyik okozója a stresszes életmód, aminek hatására a szervezet szertethormonok, oxytocin helyett stresszhormont termel. Kezelésére jó tanácsokat ad a hozzá fordulónak – számolt be sokrétű tevékenységéről Bernád Ilona.

Anélkül, hogy idealizálnánk a népi bábáságot és népi gyógyászatot, nagyon fontos tudásanyagot közvetítenek, ami kapcsolódik a hithez, az ősvalláshoz, a mai valláshoz, a természetességhez, a szeretethez – foglalta össze a mondanivalóját az előadó. Minderről részletesen Isteni folyamat című könyvében olvashatnak az érdeklődők.

Anyagrónika (5.)

Textíliatípusok

A függöny elődje nagymánk vert csipkéje volt, amit a kézzel kötött függönyhöz hasonlatos, Jacquard elnevezésű csipkefüggöny követte. A dzsörzé egy időben a legközkedveltebb ruhaanyag volt, elsősorban könnyű kezelhetősége miatt. A kanavász pedig sok más alkalmazási területe mellett a festővásznat juttatja eszünkbe.

Casoni Szálasi Ibolya

A JACQUARDNAK (zsakard) vagy hagyományos csipkefüggönynek a kereskedelemben több száz mintájú és szövésű változával találkozhatunk, amelyek a kézzel horgolt függönyöket utánozzák. A Jacquard-minta jellemzője a nagy méret és a bonyolultság. Ilyen minták készülhetnek szövő-, kötő- vagy más kelmekepző gépeken egyaránt. A csipkefüggöny felhasználási területét nagyban meghatározza mintáinak kötöttsége és hangulatvilága. A hagyományos stílustól eltérően ma már modern mintájú és anyagú Jacquard-szövetek is léteznek. Előnye, hogy könnyen kezelhető, nem igényel vasalást, mosás után vízzel felakasztva „kilógja” magából a gyűrődést.

A Jacquard szőtt fényáteresztő függönyök máig a legnépszerűbbek. Általában fehér vagy törtfehér színűek, de vannak színezett mintájú (fűjt) változatai is. A szövet finom, aprólékos mintázata a különböző kötési és mintázási lehetőségek variálásából adódik. Függönyvarrásnál ajánljuk a dupla

ráncolást. Napjainkban többnyire poliészterből készül.

A DZSÖRZÉ kötött szövet, rendszerint finom gyapjúfonalból készítik, de selyemből vagy műszál anyagból is. Kellemes, rugalmas sztreccsanyag. Felsőruházatot, leggingseket (lábra simuló nadrág), babaruhákat készítenek belőle. A nyomott minták miatt óriási választék áll a közönség rendelkezésére.

A flitteres dzsörzé különböző méretű, sűrűségű és formájú, felvart vagy ragasztott flitterekkel díszített anyag, mely változatos teszi az élénk textíliák kínálatát. Alkalmi öltözetekhez és jelmezekhez, táncruhákhoz ajánljuk, de kezelhetőségüket tekintve különleges bánásmódot igényelnek, általában csak kézi mosást javasolunk.

A KANAVÁSZ (canvas) erősen sodrott, durvább szövésű len- vagy pamutszövet. Sima szövésű pamut, különféle nehezítésben alkalmas bútorszövetnek, székekre, olcsó függönynek, párnahuzatnak, ponyvának, kerti használatra. Ekrű színben kapható, védőhuzatnak durva pamutanyagként vagy jóval finomabb szövésben különféle festett színekben dekor- vagy függönyanyagként használatos. Durva, nehéz, rusztikus, vászonkötésű pamutszövetként, rácszerű szerkezettel a panamakötésre emlékeztet. Az elnevezés az angol canvas szóból ered, aminek régi jelentése: ponyva. Ideális kültéri textília. A festővásznal alapanyaga.

Ember és állat harmóniája

Az öregkor nem betegség (II.)

Az idős állat szervezete, akárcsak az emberé, sok változásnak megy keresztül, ezért az idős kedvencekre kiemelt figyelmet kell fordítani. Nemrég a közösségi oldalon egy olyan öreg, mozgásképtelennek tűnő kutya fotóját osztották meg, akit gazdája sorsára hagyott, feltételezhetőleg a „munka-képtelensége” miatt. A hasonló cselekedet mélyrehatóan felháborító, mert egy felelősségteljes tulajdonos megpróbálja széppé tenni idős állata utolsó éveit is.

Szer Pálosy Piroska

Az állategészségügy fejlődésének, a rendszeres kivizsgálásoknak és a megfelelő táplálásnak köszönhetően a társállatok egyre magasabb életkort érhetnek el, azonban bizonyos kor után legyengül az immunrendszerük, és hajlamosabbak lesznek bizonyos fertőzésekre. A matuzsálemi kor gyakran erős ízületi fájdalmakkal jár, ami sok idős kutya és macska számára megnehezíti a mozgást.

– *Hogyan gondozzuk az idősebb állatot?* – kérdeztük dr. Pálosi Csaba állatorvostól.

– Amint egy állat elérte az időskort, változtatni kell a gondozásán és az egészsége megőrzésén. Az idős kutyák esetén a félévente elvégzett állatorvosi vizsgálat javasolt. Ilyen gyakoriságra azért van szükség, mert

egy felnőtt kutya egy naptári év alatt biológiai több mint három évet képes öregedni. A félévente elvégzett vizsgálatok eredményei alapján az állatorvos egyedre szabott egészségügyi programot tud kidolgozni az esetlegesen korai stádiumban lévő betegségek kialakulásának megelőzésére. A szoros együttműködés eredményeként pedig nagyobb az esély arra, hogy a kutya teljes életet élhessen még öreg korában is. Ha egy kutya nem szívesen mozog, a mozgáscsökkenés nem biztos, hogy a korral együtt járó jel, mivel ízületi vagy szívprobléma is állhat a háttérben, az pedig gyógyszerekkel jól karbantartható. Ha a kedvenc levert, étvágytalan, nehézkes vagy merev lett a járása, de hallás- és/vagy látásvesztés esetén is azonnal állatorvoshoz kell fordulni.

– *Milyen legyen az öreg kutya életvitele és étrendje?*

– A kutya életkorának előrehaladtával módosítani kell az étrendjét is. Esetenként szembetűnő, hogy annak ellenére, hogy a kutya kevesebbet eszik, egyre jobban hízik, ami annak tudható be, hogy a kutya egyre kevesebbet mozog, vagy esetleg lelassul az anyagcseréje. A hízás azonban felgyorsítja az állat egészségi állapotának romlását, súlyosbodhatnak a szív működés elégtelenségére utaló tünetek, bőr-, légzési és ízületi problémák jelentkezhetnek. Ezért a napi táplálékadagot csökkenteni kell, vagy fokozato-

tosan átállni az alacsonyabb tápértékű tápra. Esetenként jelentkezhet ennek az ellenkezője, a fogyás, melynek szívelégtelenség, fogágybetegség vagy cukorbetegség lehet az oka. Mindkét esetben az állatorvos egyedi étkezési programot ajánl az állat állapotának normalizálására. Általában olyan tápot ajánlatos beszerezni, amelyből egy adag legalább 18% fehérjét és 5% zsírt tartalmaz. Ha az állatnak gyakran van szorulása, ajánlatos megemlíteni a kutya táplálékának nyersrost-tartalmát, két etetés között azonban ne nasoljon az állat. A lehető legjobb minőségű

eledellel érdemes táplálni az állatot, és a napi egy kiadós étkezés helyett be kell vezetni a napi kétszeri etetés kisebb adagokkal. Lehetőleg naponta mozogjon a kutya, természetesen a terhelés az egészségi állapotának megfelelő mértékű legyen, ugyanakkor rendszeresen érdemes ellenőriztetni a kutya fogait. Az állat környezete mindig legyen tiszta, az állat teste pedig kullancstól, bolhától mentes. Fontos, hogy aki kutyát tart, az nagyon szeresse, szenteljen neki minél több figyelmet, hogy az sokáig aktív és boldog maradjon.

Az asztrológus üzenetei

Kedves Olvasók!
Az idén június 21-én lép be a Nap a Rák jegyébe, ami mifelénk azt jelenti, hogy megkezdődik a csillagászati nyár. A napfény jó hatással van testi-lelki egészségünkre. Mint tudjuk, azok a népek, ahol földrajzilag több a fény, optimistábbak, vidámabbak. A diákok boldogsága a nyári szünet eljövételétől még inkább fokozódik, mert a játék, a szórakozás – valljuk be – közkedvebb, mint a tanulás. Ha ránézünk a planétára, úgy tűnik, hogy ez a periódus még tele lesz időjárás szélsőségekkel, de manapság úgy nézem, ez a trend. Elővehetnénk a klímaváltozás örökzöld témáját, és akár el is szomorodhatnánk, de nem tesszük. Már csak azért sem, mert még mindig az ember a legalkalmazkodóbb faj a földkerekségen. Nekünk, magyaroknak jól áll az optimizmus. Aki ennyi pofont kapott a történelme során, és minden alkalommal feltámadt poraiból, mint a fönixmadár, az igazán megérdemli, hogy bizakodjon.

A Rák-ember, aki a Hold uralma alatt áll, érzelmes, romantikus és gondoskodó. Megérzéseivel kiválóak, könnyen ráhangolódik a környezetére. Az életét aggodalmaskodása nehezíti meg. Retteg attól, hogy olyan élethelyzetbe kerülhet, ahol már nem lesz rá szükség. Igyekszik magát nélkülözhetetlenné tenni. Mindent megtesz azért, hogy környezetének, családjának eseményeit uralja és befolyásolja. Erre kiváló adottságai vannak.

Rák-analógia a hazaszeretet is. A mai világban ezt a magasabb rendű érzelmeket igyekeznek megszüntetni. Megpróbálják elhitetni azt, hogy a nemzeti büszkeség náciizmus, fasizmus, hogy csak a legszélsőségesebb vádakat említsük. Egy nemzet ereje nem a különálló magányos emberek halmazában keresendő, hanem a családokban és a közösségekben. Összetartozás, összefogás, keretek nélkül nem létezik szabadság. Mert a szabályok nélküli, minden aberrációt normálisnak tekintő áltoleranciát úgy hívják, hogy szabadság. Korunk embere állandóan tágtítja a kereteit. Nem ismeri fel a szabadság lényegét. Azt gondolja, hogy akkor szabad, ha bármit, bármikor és bárhol megtehet. A festményt a képkeret megtartja és óvja. A folyóme-

der mintegy határt szab a lustán folydogáló vagy éppen szilajul hömpölygő víznek. A középkorban, ha veszedelem volt, az emberek a várfalak mögött találtak menedéket. Az újkorban bennünket a határok és az itt szolgálatot és védelmet biztosító őrség óv. Az ókori civilizációktól napjainkig a törvények biztosították az emberiség fennmaradását. Szervezettség, rend nélkül az emberi társadalom felbomlik és elpusztul. A nyugati világ tükrébe nézve azt látjuk, hogy a normális családmodell súlyosan beteg. Nemcsak a válások gyakoriságára, hanem a gyermektelenségre és az egyneműek házasságára gondolunk. Nem kell zseninek lenni, hogy rájójunk arra, a nyugat-európai fehér ember kihalófélben levő, veszélyeztetett fajjá fog válni. Ha valami csoda nem történik, akkor pár generációnyi idő elteltével úgy járnak, mint az Amerikában őshonos indiánok. Talán rezervátumokban lesz még néhány fehér ember. Ázsia túlnépesedett, de alapvetően jól szervezett. Az igazi veszélyforrás Afrika. A szegénység, az elszivatagosodás és a vízhiány miatt több száz millióan fognak Európába indulni. A „barbárok” könnyebb dolga lesz, mint annak idején legyőzni a Nyugat-római Birodalmat.

Az emberi értelemre kellene hagyatkozni, mert a tudomány tudja, hogy mit kellene tenni. Egy alapvető probléma azért fennáll, ami miatt létezik az optimizmusunk. Ez pedig az, hogy a világot irányító háttérhatalomnak ez nem érdeke. A háborúkban, a betegségekben, a kiszolgáltatott emberiségben, a potenciálisan hatványozott lehetőség van a még nagyobb gazdasági hatalom birtoklására. A fegyverkereskedelem, a kábítószer-kereskedelem, a gyógyszeripar olyan józan ésszel felfoghatatlan anyagi javakat eredményez, melyekért semmi sem drága: sem emberi életek, sem népek, sem országok eltiprása nem akadály. A túléléshez családok, összetartó közösségek és persze életképes nemzetek kellene. Mindenki eldöntheti, hogy melyik hajóra száll. Még eldöntheti, de az idő szalad, és közeledik a hamleti alap gondolat: a „lenni vagy nem lenni” aktualizált változata.

Vigyázzanak magukra és egymásra!
Véleményüket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Főtéri történet

In memoriam dr. Kiss Géza

Ötvös József

Igazán azok a nagy emberek, életüket és jellemüket meghatározó egyéniségek, akiknek emléke az idő múlásával nem kopik, sőt egyre erőteljesebben tör elő arcuk az emlékezések sűrűjéből. Életem egyik nagy áldása, lelki gazdagsága, hogy számtalan ilyen emlékcser kisért ifjúkorom idejéből, amikor felelős emberek nevelése szinte észrevétlenül épült bele egyéniségem, jellemem alakulásába. Mai számvetésemben arra a nagy formátumú nevelőre emlékezem, aki nagyon sok marosvásárhelyi és máshonnan érkezett ember életformájának meghatározója volt: dr. Kiss Géza bácsi – a nevelő.

Mindkét megjelölés már önmagában fogalom volt a fél évszázaddal ezelőtti Marosvásárhely életében, mert ha velem egyidősek vagy korábban születettek előtt kimondom a nevét, azonnal elhangzik egy-egy róla szóló történet, vele kapcsolatos emlékezés. A nevelő megjelölés annyira illet/illik rá, hogy más nevelőkkel kapcsolatosan nem is tudom igazán használni a szót. Egyébként nevelői hivatásáról és maig sugárzó szolgálatáról hallottam egy kedves vallomást.

Dr. Kiss Géza bácsi vallásos ember volt, hívő református. (Megengedte nekünk, hogy bácsinak szólítsuk, ami nemcsak emberi közvetlenségének volt jele, hanem emberi bölcsességének is, mert mennyivel szelbber és méltóságosabban hangzott akkor a Géza bácsi, mint a nevelő elvtárs.) Mint jó reformátust, beváltották az erdélyi egyház vezető testületébe, s így tagja lett az Igazgatótanácsnak. Egy ilyen igazgatótanács ülés szünetében kérdezte meg tőle az egyik teológiaprofesszor, testületi társ: – Te, Géza bácsi, hogy van az, hogy

nevelő voltál, és a neved így jelenik meg: dr. Kiss Géza? – A beszélgetést és a professzori kérdésre adott választ az egykori igazgatótanács társ mesélte el.

– Tudod, én egykor jogot végeztem, és a letett vizsgáim alapján megillet a doktori cím. Aztán később rájöttem, hogy az életben vannak nagyon szép szakmák, fontos és jól jövedelmező pályák, de igazi hivatás nem sok van, ilyen például a gyógyítás vagy a nevelés, ami nem szakma, hanem hivatás, s én a szakmát felcseréltem egy hivatással, a neveléssel.

Sajátos, egyéni nevelésének egyik legbölcsőbb döntése volt, amikor a Bolyai bentlakásából a Kemény Zsigmond (ma Rodnei) utcai lakásához vezető úton hazakísértette magát, mert a mellette bakatató diák nem igazán a nevelő bácsi táskahordozásában segített, inkább életre szóló tanítást kapott abban a feledhetetlen beszélgetésben. Egyetlen szépséghibája volt ennek a sétának: a főtéren járók minden negyedikét ráköszönt Géza bácsira, nagy részük meg is állt egy rövid kézfogásra vagy hosszabb tanácskérő beszélgetésre, s így közel két órát tartott az a hazakísérés nevelés.

Fél évszázaddal ezelőtti hiteles főtéri történetként hordozom magamban annak a hazakísérésnek a meghitt beszélgetését, amikor így kérdezett rám:

– Tizenhét éves magyar református ifjúként megbízhatom-e benned? – A feltett kérdés ifjú büszkeségemben érzékenyen érintett, és határozott igennel válaszoltam. Ezek után behívott lakásába, és kezembe adta Bánffy Miklós háromkötetes Erdély-trilógiáját vakációs olvasmányként. Talán maga sem tudta, azzal a bizalmas könyvkölcsönzéssel tett engem a helikonisták maig tartó szerelmesévé.

AFRIKAI ÁLLAM	LEKVÁR ...ELTŰNIK (SZJOMUSKIN)	MÉG ELLENTÉTE	OMSZK KISEBBIK FOLYÓJA	MAGYAROS DAL	ZEUSZ EGYIK KEDVESE SZINDARAB	A TEA ALKALO- IDJA	VARRÓ MOZDUL- TOT TESZ	TÁG	ANGLIAI ÓSLAKÓ	FÉLIG NYERI NOBILIS	GYORSAN PÁROLGÓ	CHRIS... (ROCK- ÉNEKES)	OFSZÁJD
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
...KINDI, ARAB TUDÓS, FILOZÓFUS	SZERELEM- ISTEN TOJÁS (NÉMET)				TÁMADÓ BUZDÍTÁS TAGORE REGÉNYE					LÉTEZNI FOG ORVUL LOP			
SÖR (NÉMET) HUSZÁR- PARANC			BÓVÍT ALARM					NŐI NÉV V. AUTÓPÁLYA MEGELŐZŐ INJEKCIÓ				NÉVELŐ NŐI NÉV (OKT. 7.)	
SZELLŐ- RÓZSA	IDÉZET 2.	ELBESZÉLŐ KÖLTEMÉNY	FR. ÍRÓ (PIERRE) MEGSZÓL- TÁSFÉLE	SP. FÉRFINEV HOSSZÚ NŐI SÁL			KUBAI ÍRÓ (LISANDRO) TEXTIL- ANYAG					CSAK FÉLIG! MAGÁN- TANÁR	
				TÉLI SPORT FORMAI	AZ ARGON VEGYJELE RÓMAI KETTŐ		LENGYEL AUTÓJEL DÍSZ. ELEM MODELLJE		ÁSVÁNYI FÜSZER IDŐS (RÓV.)		LÉNYEGÉ- BEN KOMISZ! ODA-VISSZA FÉRFINEV		
FONTOS GAZDASÁGI ÁG			KAJAKKE- NUS (TIBOR) MAGYAROS MADÁR		OL. HEGE- DÜKÉSZÍTŐ OSZTRÁK VIDÉK				MAGYAROR- ÉNEKES BALJÓS JEL				
BIZTAT. UNSZOL			HAZUDIK FORGÓ RÉSZ		RAJONGVA SZERETO LEVEGŐ IGENYLO				...QUALE (ÜGY AHOGY) VÖRÖS... (VIKING)				
TRIPLÁN TÁNC			HATALMÁ- BAN TARTÓ HATÁRRAG		KÉTARCÚ ISTEN LÉTEZIK				BÁRÁNY- HANG MI AZ HOGY!		STOCKHOLMI FOCICSAPAT ...BATOR (MONG. FÖV.)		
KETTŐS BETŰ ATTÓL KEZDVE!			TOJÁSHÍMZÓ ESZKÖZ ELŐTAG: LEVÉGO		EHEŐ A GYÜMÖLCS MOZIBAN VETITIK			NOB. D. KÖL- TŐ (PABLO) É-AMER. INDIÁN T.					VÁLYÚ
		ARANY- NYUL AZ OLDA- LÁHOZ		NÖVÉNY- VILÁG MEGSZÉ- GYENÍTŐ			DÉLSZLÁV FÉRFINEV ÉVEINK SZÁMA						OLASZ AUTÓJEL NEGATÍV RÉ- SZECSEKE
AMA PÁRJA			PARIPA FRANCIA SZEMÉLY- NEVMÁS	AIR INDIA NOBEL-D. VEGYÉSZ (GYÖRGY)	MÉNES EGYEDE MAGY. ADÓ- HIVATAL		HÍM ÁLLAT ANGOL ÚRINÓ		A SZARKA FARKA! NAGYLEVELŰ NÖVÉNY			HATBÓL KETTŐ VÉR- CSOPORT	
HÍM MÉH			BARACS SZERELME A KÖZEPÉN IDEAD!		MEGÁLLÍT TEREPIJÁRÓ- MÁRKA				ZOLA REGÉNYE GÁTÉPÍTŐ ÁLLAT				
ODAKÖ- TÖTTET KI- SZABADÍT			VILÁGÍTÓ- ESZKÖZ VÉR- FAKTOR			A BAROM TESTE! FÉLSZEGI			KÖLTŐI SÓHAJ ÉTEL JEL- LEMZŐJE		INFORMÁ- CIÓEGYSÉG ROBAJ HATÁRAI!		
		MEGSZABA- DUL TŐLE GIGA (RÓV.)		FAKAD ZORRO JELE			DURVÁN TAPOS MAGYAR AUTÓJEL					RÖVID SÁNC A SAKKBAN NULLA	
ATLÉTIKA (RÓV.)	S												L.N.J.

Június 6-i rejtvényünk megfejtése: **A bátorságot nem lehet hamisítani, olyan erény, mely nem ismer képmutatást.**

Wales elleni győzelmével megerősítette első helyét a magyar válogatott

A magyar labdarúgó-válogatott 1-0-ra legyőzte a vendég walesi csapatot az Európa-bajnoki selejtezősorozat keddi játéknapján, így megőrizte első helyét a csoportjában, és Marco Rossi szövetségi kapitány irányításával továbbra is százszázalékos hazai pályán. Az olasz szakember ezúttal eltiltás miatt nem ültetett le a kispadra, Cosimo Inghuscio helyettesítette.

A mérkőzés kezdetére szinte teljesen megtelt a Groupama Aréna látóinak elfoglalható része, az európai szövetség (UEFA) büntetése miatt ugyanis egy 3000 férőhelyes szektort le kellett zárni. A magyarok intenzíven, nagy iramban kezdtek. Szoboszlai egymás után két szögletet is elvégezhetett, de aztán a walesiek megtartották a labdát, irányítani próbálták a játékot, s az első védést is Gulácsinak kellett bemutatnia a 10. percben. Ezután két nagy magyar helyzetet láthatott a közönség, előbb Szoboszlai fejese ment el kicsivel a bal kapufa mellett, majd Szalai középre gurított labdájáról csak centikkel maradt le a becsúszó Holender. A 25. percben Gulácsinak kellett ismét védenie egy nem túl erős walesi lövésnél, két perccel később Pátkai próbált ollózza gólt szerezni az ellenfél ötösének sarkáról, de nem találta el a labdát. Az első félidő végén Dzsudzszák bal oldali, megpattanó beadása után alakult ki veszély a walesi kapunál, de Hennessey kapus rávetődött a pattogó labdára.

Fordulás után tíz perccel kellett eltelnie az első nagy helyzetig, akkor Szoboszlai tüzelt 15 méterről alig a keresztléc fölé. A 60. percben Bale hibázott ziccerben, amikor a kapuval szemben, nyolc méterről Gulácsi kezébe pörgette a jobbról bepasszolt labdát. A következő negyedóra szinte eseménytelenül telt, majd a csereként beállt Kleinheisler lendületesebbé tette a magyarok játékát, 18 méteres lövése pedig hosszú idő után ismét próbára tette Hennessey-t, aki bravúrral hártott.

A 80. percben Pátkai gyorsan és jól reagált egy lecsorgó labdára, góljával a magyarok megszerezték a vezetést, így a walesieknek az egyenlítésért kellett küzdeniük a hajrában. A vendégek az utolsó pillanatig harcoltak a gólért, teljesen beszorították a magyarokat, de nem sikerült betalálniuk.

Az Eb-selejtezők szeptemberben folytatódnak, a magyarok 9-én a szlovákokat fogadják.

Mestermérleg

* Cosimo Inghuscio (a magyar válogatott másodedzője): „Számítottunk rá, hogy nem lesz könnyű ez az összecsapás. Alaposan felkészültünk, elemeztük a rivális erősségeit, tudtuk, hogy minőségi játékosokkal, jó fizikumú és állóképességű futballistákkal állunk majd szemben. Azt is tudtuk, hol tudnak gondot okozni nekünk, s néha nehéz pillanatok is éltünk át. Voltak időszakok, amikor nagy volt a nyomás a kapunkon, de a játékosaink végig kitartottak, maximálisan kiérdemelték a győzelmet. A meccs előtti napokban nagy figyelmet fordítottunk arra, hogy felkészüljünk Marco Rossi hiányára, többféle forgatókönyvre, eshetőségre számítottunk, így tudtuk, mikor hogyan reagáljunk.”

* Ryan Giggs (a walesiek szövetségi kapitánya): „Az első félidőben nem nyújtottunk megfelelő teljesítményt, a második játékrészben sokkal jobbak voltunk. Ekkor szerintem mienk volt a veszélyesebb csapat, de hiába: ezen a szinten ki kell használni a helyzeteket, különben az történik, ami történt. Szünet előtt túl sok szabadrúgást ajándékoztunk az ellenfélnek, bár tudtuk, hogy a magyarok jók pontrúgásban, s így állandó nyomás alatt tartottak bennünket. Bár korábban éppen a jó védekezés volt Wales erőssége, a mostani és az előző meccsen könnyű gólokat kaptunk, s így nem lehet mérkőzéseket nyerni.”

Eredményjelző

Labdarúgó-Eb-selejtező, E csoport, 4. játéknap (keddi mérkőzések):

* C csoport: Németország – Észtország 8-0, Fehéroroszország – Észak-Írország 0-1; az állás: 1. Észak-Írország 12 pont/4 mérkőzés, 2. Németország 9/3, 3. Hollandia 3/2, 4. Fehéroroszország 0/4, 5. Észtország 0/3;

* E csoport: Azerbajdzsán – Szlovákia 1-5, Magyarország – Wales 1-0;

* H csoport: Izland – Törökország 2-1, Andorra – Franciaország 0-4, Albánia – Moldova 2-0; az állás: 1. Franciaország 9 pont/4 mérkőzés, 2. Törökország 9/4, 3. Izland 9/4, 4. Albánia 6/4, 5. Moldova 3/4, 6. Andorra 0/4;

* I csoport: Kazahsztán – San Marino 4-0, Oroszország – Ciprus 1-0, Belgium – Skócia 3-0; az állás: 1. Belgium 12 pont/4 mérkőzés, 2. Oroszország 9/4, 3. Kazahsztán 6/4, 4. Skócia 6/4, 5. Ciprus 3/4, 6. San Marino 0/4;

* J csoport: Liechtenstein – Finnország 0-2, Olaszország – Bosznia-Hercegovina 2-1, Görögország – Örményország 2-3; az állás: 1. Olaszország 12 pont/4 mérkőzés, 2. Finnország 9/4, 3. Örményország 6/4, 4. Görögország 4/4, 5. Bosznia-Hercegovina 4/4, 6. Liechtenstein 0/4.

Willi Orbán (b), Szalai Ádám (j2), valamint a walesi Ethan Ampadu (b2), Gareth Bale (b3), Ben Davies (j3) és James Lawrence (j). MTI/Kovács Tamás

Ranglista

1. Magyarország	4	3	0	1	6-4	9
2. Szlovákia	3	2	0	1	7-2	6
3. Horvátország	3	2	0	1	5-4	6
4. Wales	3	1	0	2	2-3	3
5. Azerbajdzsán	3	0	0	3	3-10	0

Jegyzőkönyv

Labdarúgó Eb-selejtező, E csoport, 4. játéknap: Magyarország – Wales 1-0 (0-0)

Budapest, Groupama Aréna, 18 ezer néző, vezette: Matej Jug (szlovén).

Gólszerző: Pátkai (80.).

Sárga lap: Pátkai (39.), Nagy Á. (49.), Korhut (90.), illetve Gunter (2.), J. Lawrence (82.), Davies (87.).

Magyarország: Gulácsi Péter – Lovrencsics Gergő, Willi Orbán, Baráth Botond, Korhut Mihály – Nagy Ádám, Pátkai Máté – Dzsudzszák Balázs (70. Kleinheisler László), Szoboszlai Dominik (83. Bese Barnabás), Holender Filip (59. Varga Roland) – Szalai Ádám.

Wales: Wayne Hennessey – Chris Gunter, Ashley Williams, James Lawrence, Ben Davies – Joe Allen, Ethan Ampadu (58. Matthew Smith) – Tom Lawrence (79. Sam Vokes), David Brooks (73. Harry Wilson), Daniel James – Gareth Bale.

Ismét Harasztkerék a bajnok

Gligor Róbert László

Sorozatban a negyedik bajnoki címet szerezte meg múlt szerdán Harasztkerék, amikor hazai pályán legyőzte az öt üldöző Magyarsárost a 17. fordulóból elmaradt mérkőzésen.

A magyarsárosiak ellentmondásos adatokat közöltek arról, hogy hol romlott el a járművük, de elérték, hogy a május 25-ére kiírt mérkőzést, amelyen nem jelentek meg, újráteljesítse a bajnokságot szervező megyei labdarúgó-egyesület. Mivel időközben Harasztkerék kikapott Marosludason, egyetlen pontra zsugorodott a két csapat közötti különbség, így a sárosiaknak csupán a győzelem volt elfogadható eredmény, hogy megszerezhessék a bajnoki aranyat, míg Harasztkerék már a döntetlennel is megvédhette címét.

Ezért érthetően kapkodva, idegesen játszottak az első félidőben a hazaiak, és hiába vették be a 6. percben Olariu kapuját, a játékvezető les miatt érvénytelenítette Bodó találatát, aki aztán néhány perc múlva Berecki S. beadásából közelről a felső lécre lött. Nem hibáztak viszont a vendégek, Crişan mindenkit kicselezett,

rövid passzát pedig Bogdan a Bálint kapujába gurította, megszerezve a vezetést (0-1). Am az öröm csupán két percig tartott, az egyedül maradt Ormenişan nem kegyelmezett Olariunak (1-1). Ettől kezdve a hazaiak ostrom alá fogták a sárosiak védelmét, de a vendégek kapusa remek napot fogott ki, kétszer is hártotta Ormenişan lövését, majd a Téglás és Bariét is, míg Bodó újabb találatát – ismét lesre hivatkozva – érvénytelenítette a játékvezető. A vendégek szünet előtt másodszor is megszerezhették volna a vezetést, ám Bálintnak sikerült mentenie az egyedül maradt Crişannal szemben.

A második játékrészben is a hazaiak irányítottak, és már az első futósnál átvették az előnyt, a remekül indított Mureşan a kimozduló Olariu mellett begurította a labdát (2-1). Ormenişan kapura törését ismét megállította a vendégek kapusa, a tétovázó Bodó után Ormenişan lőtt kapu fölé, ugyanúgy az elszabaduló Duka Sz. is, majd Téglás lövését hártotta Olariu. A 60. percben Bodó a második sárga lap „kiérdemlésével” emberhátrányban hagyta csapattársait, de ez nem jelentett gondot a harasztke-

rekieknek, ugyanis a kitámadó vendégek üresen hagyták a saját térfelületet, amit az ellenfél rendesen kihasználta: Duka Sz. a 78. percben megszerezte csapata harmadik találatát (3-1), a 86. percben Bari beadását lötte a hálóba (4-1), míg a 88. percben Bari beadását már Szöllösi pocokolta Olariu hálójába (5-1), így a közönség tapssal és örömmel búcsúzott az újabb bajnoki címet szerzett kedvenceitől.

A bajnoki mezek, érmek és serleg átvétele után Nagy-Simon László vezetőedző lapunknak elmondta: a bajnokságban a kezdetektől vezettek, az utolsó három mérkőzésen három pontra volt szükségük, azonban két meccset a játékoskeret hiányosságai miatt elveszítettek, de az utolsó három összekapták magukat, és végül megérdemelten nyerték meg a pontvadászatot. A csapat elég jól teljesített, de négy bajnokságot nyerni ugyanazokkal a játékosokkal nem könnyű, mert egy idő után a labdarúgók már kevésbé motiváltak. Ezért az őszig új tagokkal egészítik ki a keretet, hogy legyen aki „hajtson” az újabb bajnoki címért. A Székely Kupa közelgő döntője apropóján az edző megjegyezte: mindenáron szeretnék megnyerni, kétszer már sikerült, és nagy szenczió volna, ha harmadszor is sikerülne megszerezniük a trófeát.

Jegyzőkönyv

Maros megyei 5. labdarúgó liga, Déli csoport, 17. fordulóból elmaradt mérkőzés: Harasztkeréki Farel – Magyarsárosi Jövő 5-1 (1-1).

Harasztkeréki sportpálya, mintegy 100 néző. Vezette: Strete Aurel, Sâncraian Andrei, Mare Rareş, ellenőr: Sütő János (mindannyian Marosvásárhelyről).

Gólszerzők: Ormenişan (17.), Mureşan (46.), Duka Sz. (78. 86.), Szöllösi (88.), illetve Crişan (15.).

Sárga lap: Mureşan, Bodó, illetve Călugăr.

Kiállítva: Bodó.

Harasztkerék: Bálint – Józsa, Gubaş, Berecki S., Bari, Pintilia (87. Berecki Zs.), Mureşan (60. Calo), Szöllösi, Bodó, Ormenişan (56. Duka Sz.), Téglás (75. Duka H.)

Magyarsáros: Olariu – Văidean, Kuti, Dénes, Szánthó (62. Maxin D.), Bogdan, Călugăr, Maxin R., Baortho, Bogdan C. (62. Madac), Crişan.

Az 5. liga Déli csoportjának végeredménye

1. Harasztkerék	14	11	0	3	58-15	33
2. Magyarsáros	14	9	2	3	52-26	29
3. Balavásár	14	8	1	5	46-27	25
4. Marosludas II	14	7	1	6	29-26	22
5. Mezőmehes	14	6	1	7	34-33	19
6. Mezőgerebenes	14	5	2	7	35-48	17
7. Mezőtőhát	14	3	3	8	25-52	12
8. Hadrév	14	1	2	11	19-71	5

Eredményjelző

* 4. liga, 22. (utolsó) forduló: Magyaró - Küküllődombó 7-1, Kerelő – Mezőrűcs 3-2, Mezőzáh – Radnót II 2-2, Görgénysoákna - Kerelószentpál 6-0, Gernyeszeg – Marosvásárhelyi MSE II 5-4.

* 6. liga, 22. (utolsó) forduló: Hármásfalva – Egestő 1-7, Nyáradgálfalva – Küküllőszéplak 11-3, Sáromberke – Csíkfalva 8-5, Somosd – Csittszentiván 4-4, Jedd – Kibéd 4-2, Mezőpanit – Székelybere 6-4.

A 4. liga végeredménye

1. Magyaró	20	16	0	4	78-35	48
2. Radnót II	20	14	4	2	90-42	46
3. Görgénysoákna	20	14	1	5	79-29	43
4. Mezőrűcs	21	10	2	9	51-42	32
5. Mezőceked	21	10	2	9	46-55	32
6. Kerelő	20	7	6	7	55-39	27
7. Küküllődombó	20	8	3	9	42-45	27
8. MSE II	20	6	2	12	35-46	20
9. Mezőzáh	20	5	2	13	27-79	17
10. Kerelószentpál	20	4	3	13	38-68	15
11. Gernyeszeg	20	3	1	16	28-89	10

A 6. liga végeredménye

1. Csíkfalva	22	18	1	3	94-33	55
2. Nyáradgálfalva	22	16	2	4	97-34	50
3. Somosd	22	16	2	4	82-39	50
4. Mezőpanit	22	11	4	7	66-38	37
5. Csittszentiván	22	11	4	7	69-43	37
6. Küküllőszéplak	22	12	0	10	77-50	36
7. Jedd	22	10	6	6	50-33	36
8. Sáromberke	22	7	2	13	45-70	23
9. Egestő	22	7	1	14	48-81	22
10. Székelybere	22	5	3	14	37-72	18
11. Kibéd	22	4	1	17	29-115	13
12. Hármásfalva	22	1	2	19	14-100	5

Harasztkerék sorozatban a negyedik bajnoki címet szerezte meg. Fotó: Gligor Róbert László

Mezőgazdasági szakiskola Mezőrúcsön

A marosvásárhelyi Azomureș Rt., a kolozsvári Agrártudományi és Állatorvosi Egyetemen, valamint az AGRIM-mal közösen, Mezőrúcsön, a Gheorghe Șincai Általános Iskolában, a Mezőrúcsért Egyesület hozzájárulásával a 2019–2020-as tanévben egy román tannyelvű szántóföldi növénytermesztő szakosztályt indít, amelyet jövőre mezőgépezési szakkal is bővítenek.

A fenti partnereknek köszönhetően a Mezőrúcsi Általános Iskolában kis beruházással, 24-es létszámú osztállyal indul a szakiskolai osztály a mezőbándi szakiskola részeként. A kezdeményező Ciprian Belean mérnök, helyi tanácsos elmondta, „mintegy fél évvel ezelőtt született meg az ötlet, amellyel a mezőrúcsiek és a környékbelieket segítenék. A diákok hajnalban keltek, hogy a marosvásárhelyi szakiskolákba ingázzanak. Emiatt nagyon sokan abbahagyták a tanulást. Ezért döntöttünk úgy, hogy a helyi szükségletekre létrehozuk az osz-

tályt.” Az ötletet ismertették a Maros Megyei Tanfelügyelőséggel is, amely azonnal a támogatásáról biztosította a kezdeményezőket.

– Vissza kell térnünk arra a szakmai oktatásra, ahol egy-egy osztályban több szakmát is megtanítunk a diákoknak, hiszen ez a rendszer működik külföldön. Nálunk hiányzik a támogatás és a humán erőforrás. Amennyiben nem fejlődik a gazdaság, a szakoktatás iránt sincs kereslet – mondta Ioan Macarie tanár, főtanfelügyelő az osztályindító ünnepi rendezvényen.

Az Azomureș Rt. is felkarolta a kezdeményezést. A gyár képviselői felvették a kapcsolatot Ciprian Beleannal.

– Azt szeretnénk, ha a fiatalok a szülőfalujukban maradnának, és megfelelő körülmények között élnének. Meg vagyunk győződve arról, hogy amennyiben a szülők gyerekeiket a mezőrúcsi szakiskolai osztályba iratják, a jövőjük biztosítva lesz. Nem kell mondanom, hogy a mezőgazdaság mennyit fejlődött az utóbbi 10 évben. Kor-

szerű traktorokkal kell megdolgozni a földeket. Kár gyermekeinket egyetemre küldeni, hogy aztán kasszások legyenek egy nagyvárosban. Elveszítene három-négy évet az életükből, ami alatt valami hasznosabbat tehetnének, és többet is keresnének – mondta a jelenlevőknek Mihai Aniței, az Azomureș Rt. vezérigazgatója.

– Úgy döntöttünk, hogy Romániában egyedülálló módon, legalábbis ami a mezőgazdasági ágazatot illeti, az Agrártudományi Egyetem partnerségre lép az Azomureș Rt.-vel, valamint a községgel, az egyetem támogatja az ősszel induló mezőgazdasági szakoktatást. Ezzel párhuzamosan szeretnénk aktívabban részt venni a községfejlesztési projekteken. Valószínű, hogy újabb lehetőségek is nyílnak majd, most egyelőre egy új generáció, esetleg a szülők felkészítését, támogatását tartjuk fontosnak a mezőgazdaság terén, hogy vállalkozást indíthassanak, és így hozzájáruljanak a helyi közösség fejlődéséhez – mondta Roxana Vidican, az agrártudományi egyetem dékánja.

– A fiatalok többnyire az elméleti líceumok felé

irányulnak, de sokuknak nem sikerül leérett-ségizni. Én is líceumba felvételiztem, nem sikerült, és így szakiskolát végeztem. Ma is szükség van a jó szakemberekre, különösen nálunk, a Mezőségeken, ahol a mezőgazdaság az alapja mindennek – nyilatkozta Ioan Vasu, Mezőrúcs polgármestere.

Több magán gazdasági egység is támogatja a tervet. Ciprian Belean tanácsos elmondta, a diákok a cégeknél végzik majd a szakmai gyakorlatot.

– Gyakorlatilag az ő számukra készítjük fel a diákokat. Akut munkaerőhiány van a mezőgazdaságban is, szükség van a jó szakemberekre nemcsak a mi környékünkön, hanem más vidékeken is – hangsúlyozta a tanácsos.

A diákok havi 200 lej ösztöndíjban részesülnek, ugyanakkor elszámolják a más lakók ingázási költségeit. Beiratkozni az állami szakiskolai oktatás számára előírt periódusban lehet. Bővebb felvilágosítás az induló szakosztályról a 0265-426-026-os és a 0740-474-002-es telefonszámon kapható. (E.P.)

A harmincadik városünnepre készül Kézdivásárhely

Az előző évekhez hasonlóan, idén is a nyár utolsó hétvégéjén, augusztus 28. és szeptember 1. között kerül sor Kézdivásárhely városünnepére, az Őszi Sokadalomra. Az idei kiadásnak kiemelt jelentőséget ad, hogy immár harmincadik alkalommal szerveznek hasonló rendezvényt a céhes városban. Az évfordulós esemény részleteiről Bokor Tibor polgármester, Ménessy Kinga főszervező és Lung László Zsolt, a Vigadó Művelődési Ház igazgatója számoltak be keddi sajtótájékoztatójukon.

Idén 14 különböző program pont zajlik majd 12 helyszínen – mondta el Bokor Tibor. A Molnár Józsiás parkban pityókafesztivál és Urbanizé-bulik, a főtéren színpad, ifjúsági tér, termékvásár, utcazene kap helyet, de várhatóan lesznek programok a református templom udvarán, a múzeumban, a könyvtárban és a Vigadóban is. Újdonságot jelent idén

a street food részleg, amely a főtér Vigadó felőli oldalán kap majd helyet, és kellemes környezetet biztosít majd a gyorsételek kedvelői számára.

A fellépőkről szólva Ménessy Kinga elmondta: a harmincadik városnapok alkalmából arra törekedtek, hogy minél több helyi – kézdívásárhelyi és erdélyi – fellépőt vonjanak be az eseménybe. A rendezvényt, mint minden évben, idén is a Tanulók Klubja fűvőszekara és mazzorettcsoportja nyitja meg, majd Király Linda és Király Viktor következik, akiknek zenekarában a szervezők reményei szerint ott lesz a kézdívásárhelyi Bejan Norbert is. Ezt követően a Children of Distance magyarországi rapcsapat lép színpadra, az estét pedig egy újabb kézdívásárhelyi illetőségű produkció, a Katona Tamás dobost soraiban tudó YesYesé zárja.

Szombaton egy helyi zenekar kezd, majd a magyarországi Romantic együttes szórakoztatja a közönséget, ezt követően pedig a

rockzene kedvelői számára a Moby Dick lép színpadra. Az estét egy helyi produkció, a Demeter Eli és barátai által előadott Pink Floyd magyar koncert zárja majd. Vasárnap két gyergyószentmiklósi zenekar, a 4S Street, illetve a Magyarországon is szép sikereket elérő Bagossy Brothers Company örvendeztetni meg a közönséget. A zárókoncertet a sajtótájékoztató előtti este, betegségre hivatkozva, lemondta a fellépő, a szervezők azt ígéri, hogy egy héten belül bejelentik az új előadót. Az Őszi Sokadalom idén is látványos tűzijátékkal zárul.

Változást jelent az előző évekhez képest, hogy már szerdán is lesz program, csütörtökön a Pro Urbe díj átadására kerül sor, utána pedig a nagyszínpadi programok is elindulnak. Lung László Zsolt elmondta, a Vigadó Művelődési Ház is bekapcsolódik idén a harmincadik évforduló megünneplésébe és a helyi tehetségek előtérbe hozásába, ez alkalmából három nagy produkcióval készülnek. Szerdán Szócs Botond egyéni koncertjét te-

kinthetik meg az érdeklődők, csütörtökön pedig egy szabadtéri, nagyszínpados, ülős előadásra kerül sor Átutazók címmel, amely a március 15-i előadás továbbgondolt, kibővített, áthangszerelt változata lesz. A szereplőgárda kiegészül a Vigadóban dolgozó néptánc-, balett- és moderntánc-csoportokkal, illetve további, Kézdivásárhelyről elszármazott énekesekkel. Az előadás keretében egy filmet is bemutatnak az elmúlt harminc év közösségi életéről.

Pénteken a Vigadó nagytermében a Voces női kar és sepsiszentgyörgyi zenészek adnak koncertet, melynek címe A nő, és azt követi végig, hogy a '30-as évektől kezdődően hogyan viszonyultak a nőhöz, hogyan jelent meg a nő a költészetben és a zenében. A produkció Cserkész Emese művészeti vezetésével jön létre.

Az Őszi Sokadalom részletes programja várhatóan augusztus elején lesz elérhető, a további programokról az elkövetkező hetekben közölnek részleteket a szervezők.

Dunai hajóbaleset

Jogerős a döntés a meggyanúsított kapitány óvadékáról

Jogerős a döntés, hogy a dunai hajóbaleset meggyanúsított hajóskapitánya 15 millió forint ellenében kiszabadulhat az őrizetből, de Budapestet nem hagyhatja el.

Meghozta másodfokú, jogerős döntését a dunai hajóbaleset meggyanúsított hajóskapitánya ügyében a budapesti törvényszék. Az elsőfokú ítéleten csak annyiban változtattak, hogy az óvadék letétele esetén a kapitány köteles hente kétszer a nyomozást végző hatóságnál személyesen jelentkezni.

A törvényszék szerdai, az MTI-hez eljuttatott közleményében felidézte: a férfit vízi közlekedés halálos tömegszerencsétlenséget eredményező veszélyeztetésének vétségével gyanúsítja az ügyészség.

A Budai Központi Kerületi Bíróság június elsején egy hónapra elrendelte a gyanúsított letartóztatását.

A bíróság a gyanúsított védője által előterjesztett, óvadék megállapítására irányuló indítványt elfogadta, az óvadék összegét pedig 15 millió forintban állapította meg. A döntés értelmében ha a gyanúsított az óvadékat befizeti, akkor Budapestre kiterjedő bünyügyi felügyelet alá kerül, és a mozgását nyomkövetővel ellenőrzik. Az óvadék lehetőségének megállapítása ellen az ügyészség fellebbezett.

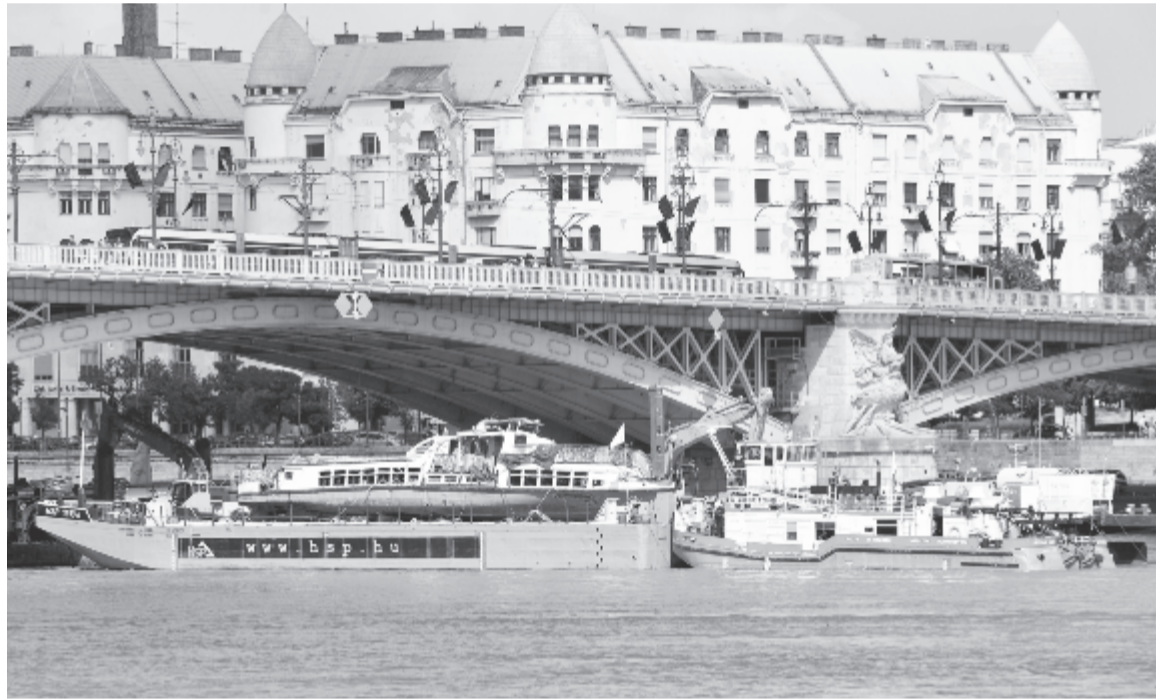
A törvényszék végzésében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartotta, és helyesen mutatott rá arra is, hogy a szökés, elrejtőzés veszélye a letartóztatást indokolja.

Ugyanakkor vizsgálnia kellett az óvadék megállapítására irányuló védői indítványt is, és azt állapította meg, hogy a védelem által megjelölt összegnél jóval magasabb óvadékkal és a mozgását nyomon követő technikai eszközzel biztosított bünyügyi felügyelet elensúlyozhatja a szökés, elrejtőzés veszélyét.

A végzés végleges.

A Hableány sétahajó május 29-én este süllyedt el a Margit híd közelében, miután összeütközött a Viking Sigyn szállodahajóval. A fedélzeten 35-en utaztak, 33 dél-koreai állampolgár és a kétagú magyar személyzet.

Hét utast sikerült kimenteni, hét holttestet még aznap éjjel megtaláltak. Azóta több holttest is előkerült, négy embert viszont továbbra is keresnek. (MTI)

Uszály szállítja el a balesetben elsüllyedt Hableány turistahajó roncsát a csepeli kikötőbe a Margit hídtól 2019. június 11-én.

Fotó: MTI/Máthé Zoltán

GUTENBERG
KÖNYVESBOLT

SZIGET

TERMÉSZETKALAUZOK

Júniusi könyvbarát-kedvezmény a Gutenberg Könyvesboltokban: 10%-os kedvezménnyel kínáljuk a SZIGET KIADÓ könyveit.

Gutenberg Könyvesboltok

Csikszereďo: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 [gutenbergkonyvesboltcsikszereďo](https://www.gutenbergkonyvesboltcsikszereďo.hu)
Székelyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 [gutenbergkonyvesboltcsikszereďo](https://www.gutenbergkonyvesboltcsikszereďo.hu)
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 [gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely](https://www.gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely.hu)

MAROSVÁSÁRHELYRE, FOLYAMATOSAN BŐVÜLŐ ÉS FEJLŐDŐ CSAPATUNKBA keresünk:

- BOLTI ELADÓT
- KAPUST
- CSONTOLÓT
- PINCÉRT
- SEGÉDSZAKÁCSOT

Ha stabil munkahelyre vágyik, és szeretne fejlődni a szakmájában, jelentkezzen a Petry csapatába! Mindenki betanításban részesül.

Várjuk önéletrajzát a cv@petry.ro e-mail-címre. Tel. 0733-990-055. (sz.-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A marosvásárhelyi székhelyű INRECO ÉPÍTŐIPARI MAGÁNCÉG TEHERGÉPKOCSI-VEZETŐT alkalmaz (C, E kategóriás jogosítvány és gépjárművezetői képesítési igazolvány szükséges). Az önéletrajzokat az inreco@inreco.ro e-mail-címre vagy a 0365/430-151-es faxszámra várják. Érdeklődni a 0365/430-150-es telefonszámon lehet. (63741-I)

A VARROC LIGHTING SYSTEMS ROMANIA RT. (volt Electromureș Rt.) ALKALMAZ: fröccsöntött autóalkatrészek elkészítésére, megmunkálására és felszerelésére MUNKÁSOKAT (műanyagfröccsöntés, bevonás fémréteggel, a műanyag darabok hegesztése és összeszerelése). Tapasztalat az iparban vagy magasnyomású műanyagfröccsöntésben előnyt jelent. Vonzó bérezési csomag. Az önéletrajzokat benyújthatók a részvénytársaság székhelyén, Marosvásárhelyen, a Călărașilor utca 112–114. sz. alatt. Érdeklődni a 0744-390-767-es telefonszámon. (63736-I)

ALKALMAZUNK TAKARÍTÓNŐT és SZENDVICSKÉSZÍTŐT. Előnyös munkabér, étkezési jegyek. Tel. 0741-215-738. (21264)

A KOVÁCS PÉKSÉG alkalmaz PÉKEKET, PÉKSÜTEMÉNY-KÉSZÍTŐKET, SZELETELŐT, CSOMAGOLÓT és SOFŐRÖKET 8 órás munkaprogrammal, előnyös munkabérrel + étkezési jegyek. Tel. 0744-403-114. (21264)

ÖN MEGBÍZHATÓ, a stabil munkahelyet megbecsülő személy? Csatlakozzon a Renania Trade logisztikai csapatához RAKTÁRKÉZELŐI munkakörbe. Ha pályakezdő, vagy nincs a logisztika terén tapasztalata, lépésről lépésre betanítjuk. Amit kínálunk: képzés a munkahelyen; modern logisztikai rendszer hatékony használatának megtanítása; meghatározatlan időre kötött szerződés; fix fizetés és teljesítménybónuszok; étkezési jegyek; munkaprogram hétfőtől péntekig. Az önéletrajzokat a következő weboldalra várjuk: <https://www.renania.ro/cariere/>, személyesen a következő címre: Bodon (Budiului) utca 68. szám, Marosvásárhely, vagy hívjanak telefonon a 0372-759-230-as számon. (63709)

ALKALMAZUNK SZITANYOMAT-KÉSZÍTŐT. Az állás leírása: feldolgozza a vizuális információkat számítógépen, a képet pedig kinyomtatja papírra, műanyagra vagy textilanyagra; sablonok készítése; a nyomtatás előkészítése és elvégzése; a nyomtatott anyagok tárolása, csomagolása és előkészítése szállításra; információs támogatást nyújt az ügyfeleknek és az értékesítési osztálynak; a rendelések követése. Követelmények: legalább egy év szakmai tapasztalat, számítógépkezelési ismeret (Corel Draw előnyt jelent), középfokú végzettség, felelősségteljes, rendszerető, a részletekre is figyelő, kreatív, tanulni és a szakmában fejlődni akaró személy. Várjuk önéletrajzukat a cég honlapjának álláshirdető oldalára: <https://www.renania.ro/cariere/>, vagy a cég székhelyén – Marosvásárhely, Bodon (Budiului) utca 68. szám. Tel. 0265/264-656. (63709)

A Marosvásárhelyi Repülőtér június 27-én 10 órakor versenytárgyalást tart közétkeztetési szolgáltatásra.

Bővebb felvilágosítás a www.transylvaniaairport.ro weboldalon vagy a 0749-014-465-ös telefonszámon, kapcsolattartó Câmpean Mărioara.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ Vármezőben 3 ár telek faházzal a Hideg-súgó mellett. Tel. 0365/411-623, 0770-341-906. (2950-I)

ELADÓ tűzifa: bükk és gyertyán. Tel. 0745-793-465, 0740-570-753. (11/3074)

MINDENFÉLE

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT vállalkozók: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (21159-I)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (9/2834)

VÁLLALOM régi cseréptető javítását, lefolyók és csatornák készítését, festést, padlócsempézést és szigetelést polisztrénnel. Tel. 0747-816-052. (15/2990)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tető- és csatornájavítást, bármilyen más munkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0744-906-289. (1/2974)

ELHALÁLOZÁS

Megrendült szívvel tudatjuk, hogy a szeretett és tisztelt édes-apa, após, nagypapa, dédnagypapa, sógor, rokon és jó szomszéd,

id. JAKAB ISTVÁN nyugalmazott tanító

életének 90. évében csendesesen megpihent. Drága halottunktól június 13-án, csütörtökön 14 órakor veszünk végső búcsút a búzásbesenyői családi háznál.

Emlékét őrzik gyászoló szerettei. (10/3087-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a jó szomszéd, anya, nagymama, dédmama, a Bőrgyár volt dolgozója,

özv. JELLÉR MARGIT

90 éves korában hosszú szenvedés után megtért Istenéhez, Teremtőjéhez. Temetése 2019. június 14-én du. 3 órakor lesz a római katolikus temető felső kápolnájából. Nyugalma legyen békés! Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel.

Szomszédai, Szócs Márta és Şandor Adrian feleségével. (6/3102-I)

Fájó szívvel búcsúzunk

özv. JELLÉR MARGIT

nénitől, aki 90 éves korában megtért Teremtőjéhez. Isten nyugtassa!

Az Airizer család. (6/3102-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki Jakab István kollégánknak ÉDESAPJA elvesztése miatt érzett fájdalomában. A Clini Lab Kft. munkaközössége. (9/3106-I)

HÍRADÓ
LIVE on
facebook
19⁰⁰

ETV ERDELYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

A **Surub Trade Kft.** dinamikusan fejlődő nagykereskedelmi üzletágába keres

raktári munkatársat

Elvárásaink:

- a román nyelv alapkülső ismerete
- legalább 8 osztály
- figyelmesség
- megbízhatóság
- pontosság

Amit nyújtunk:

- kiemelkedő bérezés
- munkaprogram: H-P, 8-17
- dinamikus, lendületes csapatban való munkavégzés
- stabil háttér, hosszú távú perspektíva

Az önéletrajzok a 0265/252-144-es faxszámon, a hr@surubtrade.ro e-mail-címen vagy személyesen a Surub Trade raktáránál (Marosvásárhely, Duzilor u. 1. sz.) nyújthatók be.

LAM, hiteles megoldások!

LAM
MICROCREDIT-MIKROHITEL

tel.: 0265-220-099
www.lammikrohitel.ro

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

therezia®

Claudiu Maior: Gratulálok Az úszás alapjai programban részt vevő tanároknak!

2019. január közepén indult a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal által a Városi Sportklubbal közösen támogatott **Az úszás alapjai** című program második szériájának képzése. Az országban egyedülálló tanfolyamra megközelítőleg 1200 kisiskolás iratkozott be, 5 és 10 év közötti gyerekek. A 2018. október – december közötti időszakban lezajlott első szakasz három hónapja alatt több mint 600 marosvásárhelyi diák tanult meg úszni, nagy többségük pedig folytatja az edzéseket a víkendtelepi (Maros Sport- és Szabadidőközpont) található fedett medencében. „Gratulálni szeretnék az összes szülőnek, aki beírta gyermekét a programba, valamint a részt vevő diákok tanárainak is; ugyanakkor köszönetet mondok a Maros Megyei Tanfelügyelőségnek a támogatásért és nem utolsósorban az edzőknek, akik hosszú órákon át dolgoztak azért, hogy ezek a gyerekek megszeressék a sportot és a mozgást. A kicsiknek sikereket és minél több érmet kívánok!” – mondta Claudiu Maior, a polgármester tanácsadója.

Kedden, június 11-én Claudiu Maior ellátogatott a város több oktatási intézményébe, többek között a Tudor Vladimirescu általános iskolába, a 7-es számú általános iskolába stb., és a jelen levő tanároknak érdemlevelet adott át **Az úszás alapjai** programban való részvételért és támogatásért. A tanítónők láthatóan elrészelték magukat a polgármester tanácsadójának és a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalnak az úszótanfolyam sikeres megszervezésében nyújtott támogatást.

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatalának bel- és külkapcsolati osztálya

Nyilvános versenytárgyalás helyiség bérbeadására

I. A Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem

– Marosvásárhely, Gheorghe Marinescu utca 38.,

Maros megye – zárt borítékos versenytárgyalást szervez

a marosvásárhelyi Gheorghe Marinescu utca 38. szám alatti

Salus Per Aquam rehabilitációs és oktatóközpont egyik

helyiségének bérbeadására gyógymasszázsrendelő céljára.

II. A versenytárgyalás június 24-én 11 órakor lesz

a MOGYTTE adminisztratív igazgatóságának épületében,

Marosvásárhelyen, a Gh. Marinescu utca 38. szám alatt.

III. A részvételi feltételek az egyetem honlapján találhatóak meg: <https://www.umfst.ro/universitate/directia-administrativa/serviciul-social/licitatie-spatii-inchiriate.html>

IV. Bővebb felvilágosítás

a 0265/215-551-es telefonon, 132-es mellék.

Új szaniterberendezések az oktatási intézményekben!

Kedden, június 11-én több marosvásárhelyi iskolában tett látogatás során ellenőrizték az elmúlt időszakban teljes mértékben felújított és korszerűsített szaniterberendezéseket.

„Befektetésünkkel gyermekeink oktatásához, kényelméhez és biztonságához járulunk hozzá, mivel mindez olyan tényezők összességét jelenti, amelyek segítenek abban, hogy az oktatási folyamat megfelelő körülmények között történjen. Itt, Marosvásárhelyen, az iskolák kifogástalan állapotban vannak, a tanárok, a diákok és – miért ne? – a szülők nagy öröme és meglepedésére” – tette hozzá Claudiu Maior, a polgármester tanácsadója.

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatalának bel- és külkapcsolati osztálya